

Repertoár malé scény

ROČNÍK 1

1963

ČÍSLO 5

Repertoár
malé
scény

5/6

Z O B S A H U

- L. Aškenazy: Mudrosloví 1
 Staré zlaté časy 2
 M. Holub: Kaprál, který probodl
 Archimeda
 Svatý Sebestián
 Uzávěrka
 Napoleon 3
 I. Vyskočil: Monolog muže nad cizí
 lebkou 4
 V. Fux: HAMLET IV. 6
 P. Dostál: Láska s perspektivou 40
 J. Flíček: Tříušák 40
 J. Sýkora: Horké dny 41
ZE SLOVENSKÉ SATIRY
 (T. Janovic, P. Petiška, Š. Sabo —
 překlad J. Vedral) 42
 A. Morávek: To bude vzteklna 44
 F. Dunai: Pokrokový kariérista 45
PRVNÍ ŘÁDKY
 J. Samohel: Jarní vzduch 46
 V. Zeman: Móda 46
VYSTŘIHLI JSME ... 47
 Znáš svůj tisk? 48
 Recenze

Repertoár malé scény

Ročník I, číslo 5, květen 1963 — Vydává
 ministerstvo školství a kultury v nakla-
 datelství Orbis, n. p., Praha 2, Vinohrad-
 ská 46 — Redakce: Jiří Beneš (vedoucí
 redaktor), Jaroslav Vedral, Pavel Bošek —
 Redakční kruh: Jan Votruba (předseda),
 Jaroslav Beránek, Jiří Bílý, Viktor Dou-
 bek, Pavel Fiala, Radek Hlavsa, Jiří Chlí-
 bec, Josef Koenigsmark, Jan Martinec,
 Květoslav Perutka, Josef Šrámek, Ivan
 Vyskočil — Grafická úprava Miloslav
 Fulín — Adresa redakce: Praha 1, Vino-
 hradská 3; telefon 221054 — Tiskne Knih-
 tisk, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13 —
 Rozšiřuje Poštovní novinová služba, před-
 platné přijímá každý poštovní úřad a do-
 ručovatel; objednávky do zahraničí vy-
 řizuje Poštovní novinový úřad, vývoz tis-
 ku, Praha 1, Jindřišská 14 — Vychází
 jednou měsíčně — Cena jednotlivého vý-
 tisku 2,50 Kčs — Toto číslo mělo redakční
 uzávěrku 15. dubna, vyšlo v květnu 1963.
 F-07*30293

© Nakladatelství Orbis, n. p., 1963

Na 1. str. obálky snímky O. Rybáka ze hry
 V. Fuxe Hamlet IV., kterou uvedlo sati-
 rické divadlo Večerní Brno. Na zadní
 straně obálky záběr J. Červeného ze Se-
 maforu.

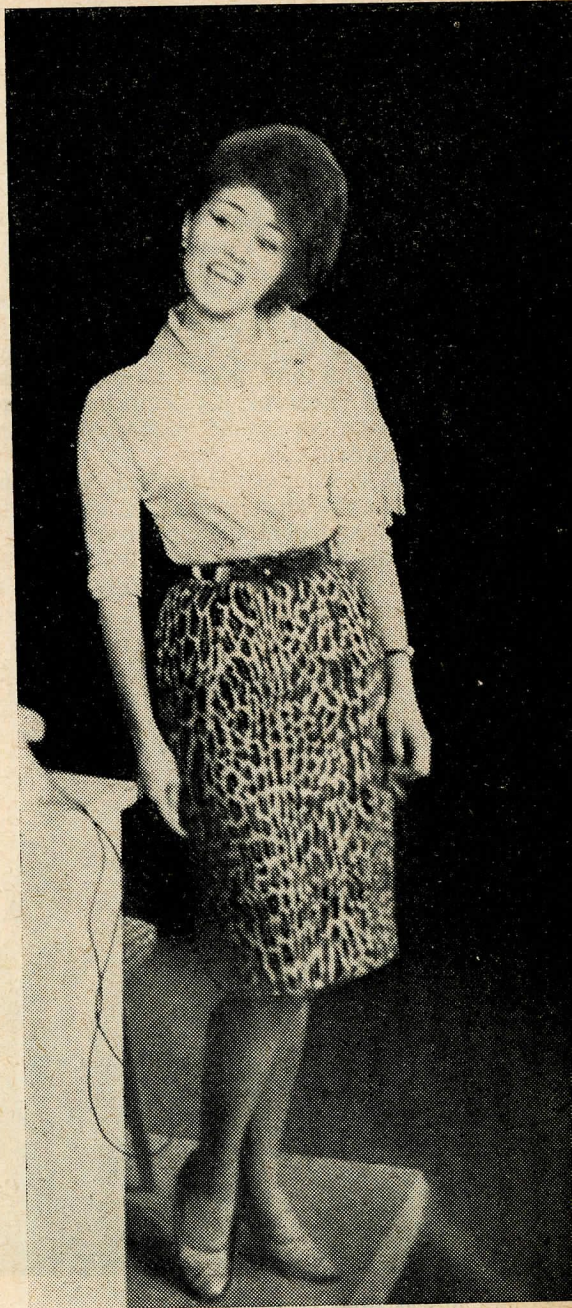
Ludvík Aškenazy KŘIK

Člověk se narodí, a hned
 křičí.
 Nikdo mu nerozumí,
 ale všechny potěšil.
 Tady jsem já! řve člověk,
 přišel jsem žít.
 Jsem tu dobře?
 Narodil jsem se
 u dobrých lidí?
 Ve slušném století?
 Nevedu náhodou válku?
 Je tady zrušeno otroctví?
 Mám správnou barvu kůže?
 Vhodný původ?
 Smím dýchat?
 Tak děkuju.

Ludvík Aškenazy

MUDROSLOVÍ

Jednoho dne se člověk doví,
že se stal příslušníkem generace.
Začíná nosit štráfkované košile
nebo koňský ohon
nebo svazek Rimbauda
nebo zlatý křížek
nebo klobouk s širokou krempou
nebo kytaru a kecky.
Tatínek nám nerozumí,
je z jiné generace.
Myslí si, že člověk
má chodit brzy spat a vstávat včas.
Ranní ptáče dál doskáče.
Vzdělání je moc.
Bez práce nejsou koláče.
Láska hory přenáší.
Bude-li každý z nás z křemene ...
Jak se do lesa volá ...
Tak dlouho se chodí se džbánem
pro vodu ...
Kdo jinému jámu kopá ...
A nevyklánějte se z okna,
mluvit s řidičem zakázáno
a nechodte s cizím pánem.
A vůbec,
dejte si bacha. Ano?
Každá nová generace by mohla
nastoupit zcela zocelená
tatínkem a dědečkem.
Ale ona to chce pokaždé vyzkoušet
od začátku.

J. Jiskrová, členka pardubického STOP divadla, v kabaretu Kádrový twist.
Foto J. Pražák

Ludvík Aškenazy

STARÉ ZLATÉ ČASY

Jednou budou mít almary fotobuňku. Babička si prostě přijde, ani rukou nepohne a almara se otevře. Vnuci se pohnou. A toho křiku.

Jé, ona tam má ještě magnetofon. Knoflíkový!

Babi, proč to schováváš?

Jo, pomyslí si babička, já bych vám to přehrála, co všechno mi tam našeptal dědeček, a navzdychal, a trochu nazpíval, ale já se ještě červenám.

A sedne si raději ke klavíru, který bude stejně černý a téměř tak bílý, jako v minulém století, a zahraje jim staříčkový rokenrol; a všichni budou říkat:

To bývala ale krásná hudba, taková jemná a sladká a nevтіravá...

Načež se všichni pohrouží do dávné minulosti prvních atomových reaktorů, secesních sputníků, žaludečních sond a zubních vrtaček.

Na tvářích se jim objeví lehce sentimentální a jen trošičku ironický úsměv člověka, který vzpomíná na staré zlaté časy.

Snímek Jiřího Červeného

KAPRÁL, KTERÝ PROBODL ARCHIMEDA

Smělým zásahem
zabil kruh, tečnu
a průsečík
v nekonečnu.

Pod trestem
rozčtvrcení
zakázal čísla
od tří výše.

V Syrakusách teď
velí škole filosofů,
druhé tisíciletí
sedí na halapartně
a píše:

ráz dva
ráz dva
ráz dva
ráz dva

SVATÝ ŠEBESTIÁN

Trpí,
čert ví proč.

Nebe je na petlice,
kloubnaté modlitby
nadarmo klepou o klekátko.

Barokní krev
zdobí jeho skráně,
tělo ranami rozkvétá,
šípky pronikají do duše dřeva,
červotoči prožírají cévy.

Trpí,
vybírá do kasiček

na něco, co nebylo,
co není,
co nikdy nebude.

UZÁVĚRKA

Kroky.
Kroky po dláždění,
po schodech,
po praskavých prknech.

Kroky s aktovkou v ruce,
kroky s tmou v týle.

Kroky od stolu ke stolu,
od knihy ke knize,
od čísla k číslu,
od hvězdy k hvězdě,
z nekonečna do nekonečna.

Kroky po dně oceánu,
po stropě noci.

Včera
účetní K. padl vyčerpáním.
Knihy nehrály o tři haléře.

NAPOLEON

Děti, kdy se narodil
Napoleon Bonaparte,
ptá se učitel.

Před tisíci lety, říkají děti.
Před sto lety, říkají děti.
Loni, říkají děti.
Nikdo neví.

Děti, co udělal
Napoleon Bonaparte,
ptá se učitel.

Vyhrál válku, říkají děti.
Prohrál válku, říkají děti.
Nikdo neví.

U nás měl řezník psa,
říká František,
jmenoval se Napoleon.
Řezník ho bil a pes umřel
hlady
před rokem.

A všem dětem je teď líto
Napoleona.

Monolog muže nad cizí lebkou

Lidé jsou zkažení literaturou. Zcela určitě. Řeknu-li „monolog muže nad cizí lebkou“, většinou se vybaví Hamlet, princ dánský. Literární představa Neříkám, že Hamlet ne, to neříkám, ale daleko spíše takovým mužem, který vede monology nad cizími lebkami, bude pan František Karlovský, holič a kadeřník. Nebo kterýkoli jiný holič a kadeřník. Když už jsme řekli František Karlovský, ať tedy promluví František Karlovský, holič a kadeřník.

Kotletky? Ne, kotletky pryč. Nic ve zlým, ale máte krásný vlasy. No bože, to já poznám, dyť už to dělám čtyřicet let. Utíká to, utíká. Já už měl v rukách něco hlaviček.

Jako František Bejval. Ten měl taky takový krásný vlasy jako vy. Jo, jo, František. Tady naproti bydlel, byl krejčí a utekla mu žena. Toho jste asi neznal, že ne. Žena mu utekla s kunčím protivínem. Byla taková plná, krasavice — manželka jí dělala přeliv na černo. Vyhlížela jak Italka. Tak se zapomněla. Nic ve zlým, ale hezký to od ní nebylo. Bejval — jako František, ten se už nikdy docela nesebral. I ty vlasy měl takový smutný, vrzavý. No, už je po smrti. A to byste neřek, že přijela. Přece ta jeho uteklá žena od Protivína. Na pohřeb, v černém, a dala chudákovi věnec z červených růží. Odpust, spí sladce. Tvá Gusta. Tak to bylo zlatým písmem na stuze. A pak tam stála, když všichni už odešli, a plakala. My jsme to s manželkou viděli. Takový cit. Všichni se divili, že přijela. Potom přišla sem k nám

a tady seděla a plakala a říkala, že poznala, jaký byl František charakter, že teprve teď dovede ocenit jeho zlatý srdce, když už došlo. Že moc zkusila a že takový přeliv, jako vy, paní Karlovská, to říkala, mluví nikdo nedovede udělat. To je marné, nic ve zlým, ale to od ní bylo moc pěkné, jak to tady povídala. A manželka jí udělala přeliv, ten nejčernější. A ona zase odjela.

No, no, vy máte panečku kůžičku, ta se jenom hladí. Zrovna takhle tady František sedával. Jenomže on byl trochu od nešťovic — pardon, to nic, jenom pupínek to — tak — ale jinak kůže pěkná. Když tu seděl naposled — on to vzal rychle, za deset dní s ním byl konec — takhle přejedu břitvou — pak takhle šáhnou na tvář a cítím to mezi prsty. Tvář houbovatí. A to už jsem věděl, že nevydrží. On se cítil jen nesvůj jako při chřipce a doktoři nevěděli — pardon, nic ve zlým, vy rače být taky doktor. Aha. Vy rače být filosof. Tak tam ti doktoři nevěděli vůbec nic. Já věděl, že je to zlý, tvář houbovatí, to je konec. Věřte, že to tak poznám? Já se sám sobě divím. A ne jednou. Vždycky. Kůže houbovatí, je amen. To bych vám moh' jmenovat případů. Ani jedna zmizená. Vám to říkám, protože, nic ve zlým, jste člověk inteligentní. Vám, s dovolením, řeknu: Pane doktore, houbovatí vám tvář. Ne, nehoubovatí, ještě ne, ale kdyby, tak se rače spolehnout, vám to řeknu rovnou.

Tak, hlavičku doprava. Aby se vypnul krček. Tak. Momentek, momentek. No jo, ta břitva. Ta holí sama. Solingen. Takovou byste dneska těžko sháněl. Pěkně vypnout krček. — Tak František už má po všem. Nebožtík. Nic ve zlém, pane doktore, ale já mám nebožtíky rád. Nevím jak vy, ale já... Rozumíte, člověk se sblíží, když jim jako naposled poslouchá. Já se učil v Lilijovce u Nechváta. Jako učedník už jsem chodil s mistrym do tý nemocnice, dneska je to všeobecná. A tam bylo práce dost. Já se vám přiznám, oni jsou nebožtíci naše útěcha. Víte, ono je v tom kus vášně, na holiče, na kadeřníka nemůže jít každý, nic ve zlém, bez talentu. To tvoříte dílo, každá hlavička je originál. Do toho dáváte duši... A za chvíli kde nic tu nic. Všichni vám zarostou. A znova. Ach jo. Marnost a marnost. Nic ve zlým, ale nebožtíci, to je velká útěcha. Rozumíte, to je definitivum. Výtvar. Jednou pro vždycky hotov. Rozumíte? Jestli je nějaká spravedlnost na světě, tak už kvůli nám by měl být poslední soud. Nemyslím nějak nábožensky, to prosím ne, ale aby se vidělo, jak kdo pracoval. No. Tak si někdy přeju, když vidím vstávat zákazníka z křesla, tak, a teď kdyby tak moh' jít přímo do truhly.

Hotovo, pane doktore. Pitralon? Ano, pitraloněk. Tak, a teď kdybyste tak moh' jít do... sem na světlo, abych vás oprášil. Tak. Děkuju, uctívá služebník, pane doktore. Na shledanou.

L. Černík a J. Jurka jako hrobníci ve Fuxově hře Hamlet IV. aneb Cirkus Elsinor, kterou uvedlo Večerní Brno. Foto O. Rybák

HAM

aneb

CIRKUS ELSINOR

**Aktuální cajťštyk
o neaktualitách**

**Podle sebraných spisů
W. Shakespeara,
J. Laforguea a E. F. Buriana
hlasitě diktoval a podepsal
VLADIMÍR FUX**

**Hudbu složil
LADISLAV ŠTANCL**

Hra z repertoáru Večerního Brna, premiéra 27. května 1962. Opisování a jakékoliv rozmnožování tohoto textu včetně reprodukce není dovoleno. Výhradní provozovací právo má: SATIRICKÉ DIVADLO VEČERNÍ BRNO, umělecké zařízení Domu kultury a osvěty města Brna, Šilingrovo náměstí 2 (telefon 37242)

LETIV

Motto:

**Pravda chodí po ulici
a ty jí nedbáš
Shakespeare**

Dramatis personae:

**Fengo, král
Geruta, královna
Hamlet, kralevic dánský
Polonius, kancléř
Ofelie, jeho dcera
Laertes, jeho syn
Rosenkranz, šlechtic
Guildenstern, šlechtic
William Charleack, herec
Kate, herečka
Duch otce Hamletova
První hrobník
Druhý hrobník**

(Předehra)

Je asi sobota

STRÁŽ, I. HLAS: Stůj — kdo zde?

STRÁŽ, II. HLAS: Ať žije král!

OZVĚNA: Ať žije král! Ať žije král!

HAMLET: Píše se čtrnáctý červenec roku 1601. Je asi sobota. A zítra neděle — bude nudno a posvátně, posvátně a nudno. Jedni si přileží... jiní si brzy přivstanou a opatří kanára semencem... ba i to děvče, co bude mít čůpky poslušně rozhozené po límci, vyhledá si svůj ptačí zob... Ach, neděle...

HLAS LAERTA: Ať žije král...!

OZVĚNA: Ať žije král...! Ať žije král...!

HLAS LAERTA: Zjevilo se to dnes v noci znovu?

II. HLAS: Nic jsem nespatriřil, Laerte.

HLAS LAERTA: Naše obraznost nás klame, Bernardo.

II. HLAS: Snad... Mohou to být odlesky vln, třišťic se o skály ve světle měsíce...

HLAS LAERTA: To by dnes nemělo být vidět... je bezedná tma...

II. HLAS: Předěšlou noc..., když odbíjela na věži jedna hodina s půlnocí...

HLAS LAERTA: Mluv, co se stalo?

(Hudba džezový přerýv)

Ledaco se šušká

(Zahouká sýček)

PRVNÍ HROBNÍK: Časové znamení nám právě ohlásilo 18 hodin.

(Sýček dále houká)

PRVNÍ: Nesýčkuji! — Polez ven, příšero, je čas!

DRUHÝ (z hrobu): Úú! Co má být?

PRVNÍ: Padláááá!

(Spustí lopatu)

DRUHÝ: Aul! Nech si ten černý humor, to ke hrobnictví nepatří! Jsme přece furt na svatém poli, tak přísně služebně. Pane vrchní výkopní rado, hlásím, že jsme narazili na jíloviště.

PRVNÍ: No jo a kdo vám říkal, hlavně nenarazit. Pohov, volno, vylézt. Spodní voda žádná?

DRUHÝ: Jenom v koleně.

PRVNÍ: Co?

DRUHÝ: V koleně té trubky meliorační,

jak jste na ni ráčil tuhle narazit, vlevo od hlavního kříže...

PRVNÍ: Pst!

DRUHÝ: ... jak jsme potom udělali...

PRVNÍ: Pssssst!

DRUHÝ: Jo, udělali jsme oba pssst — a potom z toho udělali ten...

PRVNÍ (řve): Přírodní vodotrysk!

DRUHÝ: Tryskál! Sám od sebe!

PRVNÍ: Jediný přírodní vodotrysk v Dánsku! Neopomeňte zhlédnout!

DRUHÝ: Nejezděte na Island, vodotrysky máte doma...

PRVNÍ: Nech toho, nikdo tady není. (Pije)

DRUHÝ (žádnostivě): A od té doby jsem o tekutinu ani nezavádil...

PRVNÍ: Beru tě na milost, hrobnický tajrlíku. (Podá mu láhev)

DRUHÝ: Ty, poslyš, kde je ta konev?

PRVNÍ: Která, ta, co teče?

DRUHÝ: Jo.

PRVNÍ: Tak tu si neber, ta vůbec neteče, je nějaká ucpaná. Vem si tu, co neteče, ta ještě teče jakž takž.

DRUHÝ: Co je to pořád s těma konvema; to bude nejspíš ten konevní kámen!

PRVNÍ: Určitě. To tam asi byla voda, zbytečně tam tvrdla, tak se zatvrdila...

DRUHÝ: A když se taková tvrdá voda vypařuje, tak se to ucpe, así.

PRVNÍ: Jinými slovy, konve máš na starosti ty, že jo?

DRUHÝ: No a?

PRVNÍ: Co, no a? Mně se jenom hrozně líbí, že jak má někdo něco na starosti a má v tom nepořádek, tak si hned najde přísný vědecký důvod, jak to vysvětlit. Namísto aby ses podíval, jestli není v tom kropítku nějaký svinčík, tak na mě jdeš s vypařováním. To znám. Jak je moc teorií, tak ta konev nepoteče dál. Víme?

DRUHÝ: Víme!

PRVNÍ: Jak to víme? Já vím!

DRUHÝ: Já vím.

PRVNÍ: To právě nevíš, víš?

DRUHÝ: Víme!

PRVNÍ: Protože oba nevíme, víme?

DRUHÝ: Víme!

PRVNÍ: No tak vidíš! — Hergot a neoblubuj mě pořád s těma verbalismama! Je to forma bez obsahu!

DRUHÝ: Ale že je tu krásně, co?

PRVNÍ: Tady to je nejhezčí hřbitov v celém Dánsku! Radost poležet.

DRUHÝ: Myslíš, že nebožtík král je u nás spokojený?

PRVNÍ: Bodejt. Už jsi slyšel, že by si tady některý nebožtík byl stěžoval?

DRUHÝ: Žádná stížnost nepřišla, duchové nám nic nepíšíou.

PRVNÍ: Dneska už asi žádní duchové nejsou...

DRUHÝ: Kdopak ví, možná jsou. Jenomže nedělají žádný kravál. — A mohli by. Třeba zrovna nebožtík král, ten to uměl znamenitě už za živa.

PRVNÍ: Teda pardon, všechna čest stranou, nebožtík král, ten za to stál! Ten držel otěže trůnu pevně v ruce, jen co je pravda. A na trestání to byl velký machr...

DRUHÝ: Taky nám dal jaksepatří vydělat, to je marné.

PRVNÍ: Ale přitom věděl, co je to rovnováha. Hodně poddaných se světa zprovodil, to je fakt, jenomže on zase byl panovník svědomitý a taky se dovedl osobně postarat o doplňování počtu.

DRUHÝ: To jo, na ty věci on byl. Ten to dovedl roztočit jako málokdo.

PRVNÍ: To víš — král — ten na to má, aby se mohl spouštět...

DRUHÝ: Dnes se poprvé nespouštěl sám.

PRVNÍ: Ano. A ten, kdo vždycky nějakou tu korunu má — no, to je král!

DRUHÝ: Být král, to nemusí být špatné, co myslíš? Ovšem může to mít svoje vady. O nebožtíku králi se taky všelicos šušká...

PRVNÍ: Tak? A co?

DRUHÝ: Hm. Všelico.

PRVNÍ: No dobře, ale co všelico?

DRUHÝ: Tak různě.

PRVNÍ: Neblázni, co různě?

DRUHÝ: Jedno s druhým.

PRVNÍ: A co teda konkrétně?

DRUHÝ: Tak ať nežeru... Pojd' sem! — Tajemství!

PRVNÍ: Aha. Tajemství. Tak já ti něco povím: vždycky, když se o něčem veřejně mlčí, tak se o tom nejvíc veřejně kecá mezi čtyřma očima. Hned je fůra tajemství, o kterých se může jenom šeptat. Ale stačí říct věci nahlas a je po záhadách.

DRUHÝ: Nojo, když to nejde, říkat všechno nahlas.

PRVNÍ (*vyletí*): Ale to je nesmysl! Lidi si přece musí říkat věci nahlas! A když je to třeba, tak i hodně nepříjemné věci!

DRUHÝ: Tak to vysvětlí těm, co nejsou zrovna u lopaty jako my dva.

OBA (*zpívají*):

TAJEMSTVÍ

DRUHÝ:

Já něco vím.

PRVNÍ:

Tak pochlub se s tím!

DRUHÝ:

To nepovím!

PRVNÍ:

No, tohle je šprým...

DRUHÝ:

Je to závažná věc!

PRVNÍ:

...nebo hec čili kec!

OBA:

Kdopak ví?

DRUHÝ:

Tak radši nic!

PRVNÍ:

No, to už je víc!

DRUHÝ:

...povídal strýc...

PRVNÍ:

...že v létě je hic...

DRUHÝ:

Jen pojd' blíže a slyš!

PRVNÍ:

To si piš! Tak co víš?

DRUHÝ:

Tajemství!

OBA:

Když se ví a když se mlčí,
tajemství jak houba pučí,
v podhoubí se za senzací
pravda ztrácí.

Poví vám i malá děcka —
tajemství jsou nevědecká
tak proč dáme v tomhle směru
na pověru?

Jen si od nás dejte říci:
pravda chodí po ulici,
chybu dělá každý, kdo jí nedbá.
Kdo před bouří zavře uši,
tím se ještě neusuší,
skutečnost je silnější než kletba!

Vždyť to známe, každý to ví,
tak proč hráme na tajemství?
Pravdu říct je na mou duši
tisíckrát jednodušší!

(*Tma, hudební přerývy*)

Straší tady králův duch

STRÁŽ, II. HLAS: Hrůza... Tak jako dnes ještě nikdy nezněl vězní zvon...

HLAS LAERTA: Jen pozor, pozor na tmu kolem, ta tlama z černé tuše může mít ostrý chrup!

HAMLET: Z ničeho nic — a rozbolel mě zub. — Člověk je vskutku prachmizerně stvořen, měl by mít prostý, elegantní zobák místo těch bílých, bolestivých kostiček... Dnes asi oka nezamhouřím, ačkoliv bolestí už skoro nevidím...

HLAS LAERTA: Vidíš, vidíš?

II. HLAS: Ten bleďý chuchvalec...? Och, je to tu!

HLAS LAERTA: Jak volný, vládný závoj ve větru...

II. HLAS: Proboha, to je zjevení!

HAMLET: Úúúúh! Já už se z toho na mou duši zjevím! Že jsem s tím zubem nešel, když byl čas... Co je mi platné, že jsem dědic trůnu, když osud mi dal stoličku, ten bídňý podrazník...!

HLAS LAERTA: Ó, hrůza hrůz, vždyť tohle přece je...

II. HLAS: ...nebožtík král!

OZVĚNA: Ať žije král...! Ať žije král...!

HAMLET:

Ach, Dánsko nešťastné, tvůj panovnický
rod

vymře co nevidět na zánět okostice...!

II. HLAS: Bůh smiluj se nad jeho duší...

LAERTES: Hamlete, princí!

HAMLET: Kcho ku chkchech? *(Vyplivne)*
Proč rušíš?

LAERTES: Viděl jsem...

HAMLET: Neviděls někde aspirin?

LAERTES: Ne... Viděl jsem nebožtíka...
krále... vašeho otce!

HAMLET: Kdy, prosím tě? Co žvaníš?

LAERTES: Už po dvě noci... jako zjevení to chodí venku po valech: sem — tam, sem — tam...

HAMLET: Povídáš: sem — tam?

LAERTES: Jo. Sem — tam.

HAMLET: Sem — tam? Sem — tam?

A sakra. To je vážné. Mluv!

LAERTES: Je to cosi jako zjevení vašeho otce — tatáž postava...

HAMLET: Pozor, to by byly dobré dva metry!

LAERTES: ...tentýž pohled...

HAMLET: Čtverák!

LAERTES: ...až na to odění. On je, s dovolením, v košili.

HAMLET:

U dása, pozor na jazyk, můj milovaný
Laerte!

Teď zaznělo to spíš jak plzký, košilátý
vtip!

LAERTES:

Ríkám jen, co jsem viděl, ani čárku
víc.

Kromě té košile je stejný, jako byl:

Vtělený šarm a mocný majestát.

HAMLET: Všechno prý prchá, všechno

tedy prchá — a přitom nic se nemění...

LAERTES: Třikrát to obešlo hradby...

jen tak... a blizoučko to bylo... prstem se člověk mohl dotknout. Krve by ses byl ve mně, princí, určitě nedořezal.

HAMLET: Třikrát? Tys řekl — třikrát?

Hergot, to něco znamená! Pojd se mnou, Laerte, a buď můj doprovod.

DUCH: Ách! Ách! Ách, uhuhuhu úh!

HAMLET: Namoutě, Laerte, měls pravdu, je to duch!

DUCH: A — a — a — a — á á á!

HAMLET: Vědecky vzato je to tedy úplná blbost. Duši nejsou. Kdybych teď udělal — kššc —, tak je po všem. Jenže proč bych to dělal, to by potom nebyla žádná legrace! — Ale opravdu se to podobá nebožtíku otci! — Co žádáš, duchu, mluv!

DUCH: Hamlete, synu!

HAMLET: Proboha, tak přece...?

DUCH: Hodiny letí a má doba mine!

HAMLET:

Mluv tedy, oč ti běží, jémine, ať ti ta doba darmo nemine.

DUCH: Já místo klidu v hrobě strašlivě
se trápím.

HAMLET:

Ó, duchu nešťastný! Věř, kdybys neměl
rubáš,
skoro bych sázal se, že taky špatný
chrup máš!

DUCH: Ne, teď mě nelituj a poslyš!

HAMLET: Beze všeho.

DUCH: Pomstíš mne, Hamlete? Rci, pomstíš otce svého?

HAMLET: Mstít? Ale, ale, co tak najednou?

DUCH: Jen počkej, dozvíš se a strneš!

HAMLET: Poroučej, otče, poslouchám.

Mám se mstít — no dobře.

Jednu pomstičku bude libo, prosím...

Ach, to je krásné,

Ofelie (S. Klapková) a Polonius (M. Výlet) ve hře Hamlet IV. z repertoáru satirického divadla Večerní Brno

zní to charakterně a nikdy to nevyjde
z módy.

DUCH: Tedy věz... Miloval jsi kdy otce
svého?

HAMLET: Nač najednou ten sentiment...

DUCH: Pak pomsti tedy vraždu na něm
spáchanou.

HAMLET: Vraždu? K čertu, to zní jak de-
tektivka!

DUCH:

A tato vražda podlá je,
z těch nejpodlejších zločinů...

HAMLET: Prosím tě, bez veršů a k věci:
kdo, kdy, kde.

DUCH:

Ó, uschl bys jak v poušti sedmikrásy,
jak ryba bez vody bys bídně lek,
kdyby snad k činům nepohnulo tě to...

HAMLET:

Za živa tolik nemluvíval's, papá!
Tak jenom dál!

DUCH: Můj bratr a tvá matka rozhlásili,
že v zahradě mne uštknul had. — Vše-
chno je lež, strašlivá lež!

HAMLET: A co tedy?

DUCH: Tím hadem byl tvůj strýc a matka
tvoje jedovatým zubem.

HAMLET:

Co, cože? Zubem? Ach, mé trápení!
Má pomstychtivost v srdci zkamení
a mečem dojde případ řešení!
Honem, ještě něco, co se rýmuje na
-ení...

DUCH:

Město, moře, kuře, znamení.

HAMLET: Díky. — Ale, ale, tak mamička
a strýček tedy?

DUCH: Baže. A já teď zbaven života a
koruny a trůnu, zkrátka vůbec zbaven,
se v hrobě trápím, synu můj.

HAMLET: Ach, bez koruny — to je kruté
dost...

DUCH: Hamlete, měl-lis otce rád...

HAMLET: Dál, jen mluv...

DUCH: Nedopuť, Hamlete, nedopuť...

HAMLET: Dál, dál...!! — Je pryč. Ach
bože, moje hlava!

LAERTES: Princí... princí...!

HAMLET: Je po všem.

LAERTES: A co...?

HAMLET: No, nic. Odešel... jako vřdy-
ky, když o něco šlo... pokračování
příště.

LAERTES: A co se stalo?

HAMLET: Zázrak, Pepičku. Di domu, po-
šlapeš nám cimbuří.

POMSTIČKU, PROSÍM

HAMLET:

Hle, čeho se to dočkal Elsinor:

Nám na cimbuří straší o sto šest.

Duch otce krále skuhrá po pomstě
— ač kdysi neměl smysl pro fair play —
a já jsem v tom, jak v řepě brigádník.
(*Napije se rumu*)

Jo, kdyby aspoň byla brožura,
jak od A do Zet stát se mstitelem!
— Ten duch mi dal tak matnou

instruktáž...

Je nevědecké mstít se živelně.

A nejlepší je nechat věcem čas.

(*Napije se rumu*)

Leč — slíbil jsem. A jde i o můj trůn!

Pro pomstu mečem nejsem trénován
— jsem přece jenom více umělec —
a krev mám, prosím, rád jen do jelit;
tož k symbolické akci přikročím!

(*Napije se rumu*)

Když v roli blázna — což je nejlepší —
všem pravdu budu říkat do očí,
tu potrefené husy ozvou se.

Bude se šilet, drazí příbuzní!

Matičko, strýčku, pozor! Bu, bu, bu!

(*Napije se rumu*)

Bude se kralovat

FENGO: A bude se kralovat, teď — Po-
lonie, piš si! (*Diktuje*) Smrt našeho ne-
opakovatelného, v pánu zesnulého brat-
ra je v čerstvé paměti nás všech. Naše
srdce jsou zkormoucena, poddaní! —
Kdo bude přistižen bez řádně zkormou-
ceného srdce, s tím si to už vyřídíme.
To nezapisuj, Polonie, to je přece samo-
zřejmé.

POLONIUS: Jistě. Postup jako za nebož-
tíka krále, že jo... Tělo rozčtvrtit, hla-
vu nabodnout a skalpovat...

FENGO: Jo. Prostě průběžně jako dosud.
Hlavně, prosím tě, ať nezapomínají za-
bavit jmění.

POLONIUS: Jmění... A co když to jmě-
ní není, výsosti?

FENGO: Pravda, pravda. Jsi nadaný kanc-
léř, Polonie. To by nemělo smyslu.
V tom případě se od represálií upuští,
dokud dotyčný nebude dostatečně zá-
možný.

POLONIUS: Zámožný.

FENGO: Dále: celá říše — máš celou ří-
ši? Hehe, nemáš, tu mám já. Tedy: celá

říše bude mít bolestné čelo. Slyšíte, poddaní! Bez bolestných vrásek je zapovězeno potloukat se okolo hradul Nebo se bude kralovat... Tak pozor...!

POLONIUS: Tak pozor... Jéé, výsosti... Jaké R se píše ve slově pozor?

FENGO: Napiš tvrdé. My musíme být tvrdí! Dál. Jo: ale protože k naší královské milosti patří také něco rozvahy...

POLONIUS: ...něco rozvahy... Rozvaha přírodu zmáhá, výsosti.

FENGO: Rozvaha přírodu zmáhá, poddaní. A připiš, Polonie, že především musíme pamatovat na sebe...

POLONIUS: Na sebe...

FENGO: Pojali jsme za manželku naši švagrovou, královnu a vznešenou dědičku koruny naší říše. Ať je proto v jednom oku blaženost a radost a v druhém žal a zármutek.

POLONIUS: To by se mělo nějak přesněji stanovit, výsosti, ty oči. Co třeba jedno-ocí?

FENGO: Ticho!

POLONIUS: Samozřejmě. Ticho, to stačí. Neboť je nutno...

FENGO: Co?

POLONIUS: Zabránit každému myšlení a hlavně sdělování myšlenek...

FENGO: Znamenitě! Slyšte, poddaní, slyšte! Ode dneška se v Dánsku zakazuje myslet, a ten, kdo sdělí něco tak podezřelého, jako myšlenku, osobě druhé, pohlaví ženského, mužského či středního, bude potrestán na svobodě...

POLONIUS: Na svobodě... To by se mělo snad také nějak přesněji. Víte, výsosti, svoboda je leccos, ale život je jen jeden.

FENGO: Stačí „na svobodě“... Dánští poddaní nejsou tak bláhoví, aby pod slove svoboda mysleli svobodu, když se přece jedná o svobodu. To je evidentní.

POLONIUS: Ono by bylo lepší, kdyby to naše poddané jaksi napadlo samo... aby jako nic nemysleli...

FENGO: To je pěkná blbost, co to kecáš?

POLONIUS: Jistě, co to kecám... promiňte, výsosti. — Ale ono by stačilo, kdyby jaksi sami od sebe aspoň nic neříkali, hehe.

FENGO: Sami od sebe?

POLONIUS: No, když si to každý sám u sebe rozváží, tak si to třeba nakonec rozváží, než by něco přálcal, že ano. Prostě autocenzura, výsosti.

FENGO: Hm. Ale jak to chceš zařídit? Vydat pokyny?

POLONIUS: Určitě. Správný poddaný kromě toho vždycky sám přímo vycítí, co si přeje král.

FENGO: To je správné, milý Polonie. Myslíš, že když něco řekneme, že tomu někdo nebude chtít rozumět? — Rád bych viděl toho vola!

POLONIUS: Hehehe!

FENGO: Apropó — chtěl se mnou mluvit Laertes, tvůj syn. Zavolej ho. Rád bych ho viděl. — Pro dnešek máme odkralováno.

FENGO + POLONIUS (*zpívají*):

Ať vstoupí Laertes,
ať vstoupí Laertes,
ať vstoupí Laertes,
lalala lalalala
lá — la lalalala!

LAERTES (*vstoupí, úklon*)

FENGO: Máš prý na srdci nějakou prosbu. Mluv!

LAERTES: Chtěl bych si vyžádat svolení, abych mohl na čas opustit Elsinor, výsosti...

FENGO: Chtěl bys? Co to znamená?

POLONIUS: Můj syn chtěl říci, jestli by si směl vyprosít...

LAERTES: Žádám jen své právo.

FENGO: Zaráž, kam to míříš?

LAERTES: Výsosti, nikam. Chtěl bych jen odejít od dvora. Prostě pryč. Není mi tu dobře...

FENGO: Proč ti není dobře v Elsinoru, Laerte? Prasklo na tě něco, vid? Chechecheche... To známe, taky jsme byli mladí...

LAERTES: Výsosti!

POLONIUS: Totiž...

FENGO: Chechecheche...

POLONIUS (*poslušně*): Chechecheche.

FENGO: Ty lumpe chuligánská, tatíčka máš hradním, to se ti to dělají výtržnosti, co? Cheche! — No, neboj se, to se zatusuje.

LAERTES: To není to, králi. Ale to nic neděláním mi leze krkem.

POLONIUS: Počkej, holoubku!

LAERTES: Víím — stejně, jako nemohu zapomenout, že svět nekončí v Elsinoru.

FENGO: Opovážlivče!

POLONIUS: Odpusťte mu, výsosti...

LAERTES: Přijel jsem, abych přisluhoval při korunovací krále. Je po korunovací...

FENGO: A tak se tedy domníváš, že už tě tu nebude třeba...

LAERTES: Ano, chtěl bych zpět. Studuji, jak víte, výsosti. Mám před sebou velké úkoly, říkal nám to pan učitel.

FENGO: Prozatím máš před sebou úkol jeden a jediný: Zůstat tady.

LAERTES: Ó ne, králi...

FENGO: Ty se chceš protivit králi?

LAERTES: Milost, výsosti, jsem zmaten, mám opravdu strach sám před sebou. Nevidím z toho jiné cesty než ve vědě. Říkají o mně, že mám nadání.

FENGO: Tak, chlapče, poslyš. Líbíš se mi. Máš zřejmě strach, a to svědčí o charakteru. Nikam tě proto nepustím, není to plánováno. Budeš zde u dvora trpělivě čekat.

LAERTES: A na co?

FENGO: Na co? Hm. Na co? Ono se časem něco najde. Já ti potom řeknu.

LAERTES: Ach, králi, to přece nemůžete ode mne chtít.

FENGO: Vidiš, Polonie, a to se mi zase na tvém synovi nelíbí, jak on neví, co já mohu a co nemohu. Jak to bylo v tou myšlenkou tam, pamatuješ?

POLONIUS: Ode dneška se v Dánsku zakazuje myslet, a ten, kdo sdělí něco tak podezřelého, jako myšlenku, osobě druhé, pohlaví ženského, mužského či středního, bude potrestán na svobodě.

FENGO: Velmi pěkné, pamatuj si to, Laerte. Odsuzuješ se k domácímu vězení. Ať tě tatíček naučí, jak máš předstupovat před krále. Ven!

LAERTES *(odejde)*

FENGO: Vidiš, Polonie, vidiš! Kdybych byl změnil ten odstavec o svobodě na to bezživotí, co by bylo z tvého syna, he.

POLONIUS: Milostivý králi... To jsme ale měli v nose, co?

Bude se šílet

HAMLET: Králi!... Kancléři!... *(Klaní se)*

OBA: Princí!...

HAMLET: Neruším vaše tête à tête?

FENGO: Co to má být? Mluv dánsky, člověče, kdo ti má rozumět?

HAMLET: Vy dva si v poslední době moc šuškáte. Mně se zdá, že vás budu muset rozsadit...

POLONIUS: Princí!

FENGO: Co to plácáš, Hamlete?

HAMLET:

Prý tady v Dánsku nepotkáte lumpa, který by nebyl nejmiň arcilotr.

POLONIUS: Co prosím?

FENGO: Kdy konečně už dostanete rozum, princí?

HAMLET: Nemáme, prosím, přijďte v úterý...

FENGO: Synovče! Synu!

HAMLET:

O trochu více nežli synovec,
o trochu méně nežli syn. — Co je to?
— Nevíte? — To jsou tři sestry.

POLONIUS: Já tomu nerozumím...

HAMLET: Taky bych se divil!

FENGO: Mluvíte páté přes deváté, princí...

HAMLET: Vepřové hlavy... kupujte výhradně u firmy Bivoj & Kanec. Obsluha mírná, vzorné ceny. Nazdar!

FENGO: Princí!

GERUTA: Co se tu děje, choti můj?

FENGO:

Něco se děje — asi — s Hamletem.

Má možná fantas — nebo zimnici...

GERUTA: Snad ne? — Pojd sem, můj synu, ukaž se...

HAMLET: Z té řeči cítím zábal, čaj a teplo.

GERUTA: Ty ještě, princí, teskniš po otci?

HAMLET: A ty už neteskniš, že ano, královno.

GERUTA:

Ach, přestaň! — Otec umřel, bohužel, teď však je smutku snad už nad míru.

HAMLET: Když chodí jako duše z vesmíru...

GERUTA: Co zase máš?

HAMLET: No, straší, chudinka.

FENGO: Taky myslím, Polonie, že straší... ale v hlavě!

POLONIUS: Ó, výsosti...!

FENGO: Tys pil, Hamlete, vid?

GERUTA:

Vždyť je to věcí přirozený běh:

Vše, co je živo, musí umřít jednou,

by se to k věčnosti tam v nebi povznoslo.

HAMLET: To mluvíš o mém otci?

GERUTA: Ale Hamlete!

HAMLET: To je úžasné, s jakou pietou ty používáš zájmena „to“.

Umřelo to a je to pryč — a basta...

a teď se pije... Hurá, teď se chlastá!

GERUTA: Synu! To ty mně, své matce?

POLONIUS: Nák je to pomatené...

FENGO: To nezapisuj!

HAMLET: Bylo to, vládlo to a přešlo to — samo, jako rýma — není-liž pravda, strýčku?

FENGO: Dost už toho bláznovství! Zakazuji ti, abys mluvil.

POLONIUS: Mám to zapsat?

HAMLET: Polonie, staroušku, znáte rým na „mrtvý“?

GERUTA: Och, ty nenapravitelný!
(*Ozve se fanfára — To je zlaté posvícení*)

GERUTA: Volají nás, choti! To bude nejspíš k obědu.

FENGO: Hehe, to mi vytrávil...

GERUTA: Jste bleďý jako křída, králi! Vзмуžte se!

Loď nečeká

OFELIE (*pere*): Pájdeš se mnou dnes do divadla Fórnafor?

LAERTES: Nech mě, prosím tě... jsem otrávený jak malajský šíp.

OFELIE: S tebou je radost pohovořit, opravdu. — Nemáš se hádat s panem králem, měls to zapotřebí?

LAERTES: Kašlu na krále!

OFELIE: Buď ticho, prosím tě! Řev není argument... Podívej — já naň kašlu taky, ale potichu, inteligentně... efekt je stejný. — Konečně — mě pan král vůbec nevzrušuje, mám lepší zájmy...

LAERTES: Ach, ty huso! Co ty víš o světě...

OFELIE: Já vím svoje. Táta vždycky říká: Lidi jsou lumpové a kradou čím dál víc — ale taková už je doba. — Zabrání to snad orchidejím, aby kvetly?

LAERTES: A ty jsi ta orchidej, že jo! To mě podrží!

OFELIE: Jsi nevkusný, Lao... Co víš o světě ty?

LAERTES: Těleso kolmo vržené dopadá na zem rychlostí vrhu. Es rovná se gé té kvadrát, burel je katalyzátor a é rovná se em cé na druhou. — Ne, Ofelie, já se v světě neztratím.

OFELIE: Cože? Chceš snad...

LAERTES: Mám už své věci na lodi, Ofko. Prchnu. Ano, prchnu do zemědělství!

OFELIE: Dobrodruhu! Snad nechceš pracovat?

LAERTES: Sbohem, Ofelie, loď nečeká... Ano, budu pracovat. V zemědělství se uplatním.

OFELIE: Ach, ta nezdravá, úniková ro-

mantika mládeže... vem si aspoň prachy!

LAERTES: To je fakt, to bych měl. Jdu! Sbohem, Lili!

OFELIE: Čao, Lao... (*Laertes odejde*)

Mládež dnes nemá dobrý poměr ke skutečnosti, chybí tomu realismus. (*Zpívá*)

LOUČENÍ

To není námět na drama,
jen chvilka s hořkou chutí
a na vteřinku srdce zkamení!

Jen trocha strachu z neznáma,
jen trocha zastesknutí
na křižovatce, zvané loučení!

Loučení značí
mít něco radši
než starý, známý klid.
Loučení značí
mít něco radši,
zahodit klid a jít.

Nač váhat na vahách
v úzkostných úvahách,
dá-li nám rozcestí
štěstí či neštěstí.

Loučení značí
odvahu začít,
odvahu začít žít,
zahodit klid
a jít!

Ona zapírá

POLONIUS:

Ve tvém zpěvu není nic dobrého,

Ofelie...

Ani ty vešky... Kdepak je Laertes?

OFELIE: Nevím. (*Začne opět prát v nečkách*)

POLONIUS: Kde se zase courá, klacek, col?

OFELIE: Nevím.

POLONIUS: Že utekl!

OFELIE: Nevím.

POLONIUS: Nezapírej furt!

OFELIE (*přestane zapírat*)

POLONIUS: Mluv! — Utekl?

OFELIE: Ale tak utekl, no!

POLONIUS:

Bože mě netrestej, mám já to děti!

Kluk je pryč, co teď řekne král?!

OZVĚNA: Ať žije král! Ať žije král!

LOUČENÍ

Rubato (con moto) $A^b\text{maj}7$ A^b6 $B^b\text{mi}7$ E^b7 A^b6 $B^b\text{mi}7$ $C7$

1. To není námět na drama, jen chvilka shořkou chutí na
2. Jen trocha strachu z neznáma, jen trocha, zastesk-nu-tí na

na vteřinku srdce zka-mení! - Lou-če-ní zna-čí mít něco radši
křižovatce zvané lou-čení! - D^b6 E^b7 $A^b\text{maj}7$ A^b6 D^b6 E^b7 $A^b\text{maj}7$ A^b6

než sta-rý zná-mý klid. Lou-če-ní zna-čí mít ně-co
 $A^b\text{maj}7$ A^b6 $B^b\text{maj}7$ E^b9 A^b6 D^b6 E^b9

radši, za-ho-dit klid a jít. Nač vá-hat, na vahách
 $A^b\text{maj}7$ A^b6 $B^b\text{mi}7$ $C7$ E^b7 $B^b\text{mi}7$ E^b7

v úzkostných ú-va-hách, dá-li nám rozcestí, štěstí či neštěstí.
 A^b6 E^b7 $A^b\text{maj}7$ A^b6 D^b6 E^b7 $A^b\text{maj}7$ A^b6 $B^b\text{mi}7$ E^b7

Lou-če-ní zna-čí od-va-hu za-čit, od-va-hu za-čit
 $C7$ $B^b\text{mi}7$ E^b9 A^b6

žít, za-ho-dit klid a jít!

OFELIE: On už si něco chytrého vymyslí...

POLONIUS: Ticho! Chceš pár pohlavků? — Mluv, kdo mu dal na cestu, co? Mlč! Nojo, peníze pryč, že tys mu dala rodinné prasátko, mluv! Nemluv! Já tě znám, jaká ty jsi rozdáváčná! Co teď, peníze pryč, kluk pryč, půl páté pryč, to to pěkně začíná hned po obědě. Ale já ho dopadnu, já ho chytnu a potom si to chytne oba! (*Odkvačí*)

OFELIE: Mít děti není velké umění... Ale mít rodiče, to je kumšt! (*Začne opět zapírat*)

HAMLET: Ofelie! — Jsi sama?

OFELIE: Hamlete, princí... jsem. (*Nechá prání*)

HAMLET: To je dobře... Tak já zas jdu. Chtěl jsem tě jenom vidět. (*Zapálí si cigaretu*)

OFELIE: Ani mi nic nepovíte?

HAMLET: Vlastně — vidíš, zdálo se mi, jako bych ti chtěl něco říct. Něco... takového jiného než jindy...

OFELIE: Chápu. Ach, já rozumím, Hamlete... (*Jde po něm*)

HAMLET: Ach, stálosti, stálosti, tvé jméno je žena...

OFELIE:

A k novým objetím to první vždy tě nutí,

jež živí vzpomínku při každém

zastesknutí...
Krásné verše, vid? — To je Neprakta...

HAMLET: Neblbni, Neprakta je karikaturista!

OFELIE: Co na tom záleží... Konec konců žijeme v době, kdy se karikatury berou smrtelně vážně.

HAMLET: Ach, dejte mi společného jmenovatele, a pohnu vesmírem!

OFELIE (*vášnivě*): Ty už nevíš?

HAMLET (*nenápadně couvá*): Ofko! Prosím tě, uklidni se. Tohle není program.

OFELIE: Nechci být programová! Je to tak banální... Nikoho to nezajímá a není to v módě, Hamlete.

HAMLET: Já vím... Nic mi neříkej, já vím všechno.

OFELIE (*se oň odzadu libezně opře*): Všecko...

HAMLET: Ale na ničem mi nezáleží — to už je úděl nás, umělců... Všecko je malé, titěrné... Krom tebe, samozřejmě.

OFELIE (*záhadně*): Ach, ta láska nebeská...

HAMLET: Znáš zemi u jižního pólu... Pojďme tam, toť naše Sedmihradská zem...

Co říkáš, Lili? Jsi hotova k cestě?

OFELIE (*temně*): Ach, já ti rozumím, můj princí...

HAMLET (*znepokojeně*): Ale ne, tak já to nemyslím. Konečně — nemám ani kdy, mám teď různých úkolů, víš? A taky si musím umýt zuby... Mne totiž trochu zlobí stolička... To je mé malé, drobné podivínství. Jsem, milá Ofko, trochu génius a ti, sem tam — co dělat — mají brouky!

— Já brzy přijdu. — Sbohem! — (*Odejde*)

OFELIE: Hamlete!

— Je pryč. Co dělat? Když má radši brouky...

Stejně to nemá cenu za pětník. Bože, ta nuda! — Co já si s ní počnu? Ach, Ofelie, máš to nesnadné! (*Jde ke škopku*)

POLONIUS: Himmelhergot, donnerwetter, fix alelujá! Je pryč, no, utekl, klacek jeden! — Co hledíš, Ofelie? Kam to zíráš? Koho vyhlížíš? — Žes tu, ty bídnic, někoho měla! (*Čichá*) Marica! — A s filtrem! Hamlet! Přiznej se, byl tu Hamlet!

OFELIE: Byl tu. — No a?

POLONIUS: Hříšnice, co je mezi vámi? Mluv!

OFELIE: Všecko... a nic. Copak já vím? Vyber si.

POLONIUS: Nic — všecko — vyber si! — Tím hůř! Tím hůř!

OFELIE: Tomu ty nerozumíš, bohužel...

POLONIUS: Nerozumíš...! No — to je pohroma, ba co dím — Sodoma! A doma!

OFELIE: A co má být? Princ jevil ke mně náklonnost.

POLONIUS: Lili! Mluv: Políbil ti ruku?

OFELIE: Ruku? Já vlastně ani nevím...

POLONIUS: Zadrž! Mé srdce otcovské by zabil žal! Snad tedy — na ústa?

OFELIE: Snad tedy na ústa... Kdo z nás to ještě ví?

Řeč plyne, voda běží, rty se líbají. Řeč s vodou uteče a ret nám okorá...

POLONIUS: V šestnácti letech! Já tě přerazím! To radši hlídat stádo blech než dceru!

OFELIE: On potřebuje, aby ho někdo chápal! Vy starší, vy to máte snadnější...

POLONIUS: Ach, Lili, ty ho miluješ!

OFELIE: Jen žádá velká slova, prosím tě! Ty umíš všechno jenom zakřiknout...

POLONIUS: Dítě, dítě! Já nešťastný, to ty mně, svému otci? Kluk mi utek, holku mi svede cvok... Zakazuj! Zakazují ti jednou provždy jakýkoliv styk s princem, rozumíš? Pamatuj si to. Ostatně... Pojď sem. Přiznej se... Spala jsi s ním?

OFELIE: No dovol, co si o mně myslíš? Ani jsem s ním oka nezamhouřila!

POLONIUS: Je konec... Konec! Ona zapírá...!

OFELIE (*začne znovu zapírat ve škopku*)

Mluv žvýkaje

FENGO: Láska? Tomu nevěřím. Ta ho jistě netrápí. — Obíráš rád kosti?

POLONIUS: Když vaše výsost dovolí.

FENGO: Poprosit.

POLONIUS (*panáčkuje, zašteká*)

FENGO: Na!

Snímek O. Rybáka zachycuje M. Beránkovou (Geruta) a L. Suchánka (Fengo), členy divadla Večerní Brno

POLONIUS: Mohu si dovolit mluvit žvýkáje, výsosti?

FENGO: Mluv žvýkáje — já rád žvýkám nemluvně... mlčky jako...

POLONIUS: Kdybyste, výsosti, znal ty škrábanice, říká se tomu básně.

FENGO: To je podezřelé... nejsou v tom nějaké myšlenky?

POLONIUS: Kdo ví, já to nepoznám: Radši bych to rovnou zakázal, ať je to, jak chce. A moje dcera je do něho celá blázen.

FENGO: Jak můžeš něco takového trpět?

POLONIUS: Křivdíte mi, výsosti. Mám si ce autoritu — ale nechci to dítě zlomit. Dcera je hrdá, po mně.

FENGO: Chytej, hop!

POLONIUS (*zašteká*)

FENGO (*se řehťá*)

POLONIUS: Chtít vám, výsosti, vykládat, co je lidská důstojnost, by znamenalo ztrácet zbytečně váš drahý čas.

FENGO: Co to vidím? Tady na kosti jsi nechal ještě flaksnu, okoušeš to?

POLONIUS: ... já nemehlo... to já v tom svatém nadšení...

FENGO: Dál!

POLONIUS: Váš syn, výsosti, jest, s vaším královským dovolením, šílenec.

FENGO: To by moh mít po matince — kdyby to byla pravda.

POLONIUS: Přisáhám, že mluvím pravdu. Uvažte, — mám dceru — mám ji, je má, a je mi proto poslušností povinná. Já jsem jí s princem mluvit zakázal, a on ji miluje!

FENGO: Jak to, miluje?

POLONIUS: Miluje — no ... tak jenom ...

FENGO: Aha, já jsem myslel, že — tak — hehe ...

POLONIUS: Ne, to ne, hehehe, má dcera totiž ... neví, že jaksi lze ... tak ...

FENGO: Neví?

POLONIUS: Ne, já jsem jí ještě nic neříkal ...

FENGO: Ono by nebylo divu, kdyby ... to ... Hamlet se zvrhl po otci ... a ten jich měl ...

POLONIUS: Rozkázal jsem své dceři, aby princovy námluvy odmítla, a on, jak se zdá, z toho zešlel.

FENGO: Vidíš — a tomu právě nevěřím! Ten kluk má nos a příliš bystré uši, a to mu překáží. Neškodilo by poslat ho někam — rozumíš, Polonie ...

POLONIUS: Výsosti!!

FENGO: Hodně lidí už odcestovalo, co na tom? Tvůj kluk přece taky zmizel. Nebylo by vůbec divné, kdyby Hamlet... No?!

POLONIUS: Haf haf!

FENGO: Hodný!... Hlídej, hlídej... A můžeme to zapít!

(Píjácký duet Krále a Polonia)

VĚRNÉ KRALOVÁNÍ

POLONIUS:

Kdo je věrný dynastii,
tak jako já vždycky jsem,

FENGO:

s tím i králi rádi pijí,
pročež, páže, víno sem!

POLONIUS:

Věrně hlídám pána svého,
napájím ho Mavrudem.

OBA:

Osud trůnu královského
má svůj základ pod sudem.

FENGO:

Kralovat je věcí vtipu,
ostatní je vedlejší.

POLONIUS:

Nenech, pane, vyschnout pípu,
dej nám chlast náš vezdejší.

FENGO:

V rámci daní ať jdou Dáni
od desíti ku pěti.

OBA:

Věrně naše kralování,
to přetrvá staletí!

Dialog kolem krku

FENGO: A teď ticho, já budu držet řeč!
Já budu držet ...

GERUTA: Hubu, a ne řeč!

POLONIUS: Ticho, poddaní! Poslyšte, co v této historické chvíli praví náš geniální pán a vladař.

FENGO: Napiš si, Polonie: Všichni ať si dělají poznámky.

POLONIUS: Poznámky.

GERUTA: Ticho buď, jsi smetený jak dělo! — Snad abys s řečí počkal, vznešený můj choti ...

FENGO: Chci mluvit!

GERUTA: Polonie, dělej něco, sic bude ostuda!

POLONIUS: Výsosti, nejsou tu ještě novináři. Měl byste chvíli vyčkat, přijdou hned.

FENGO: Tak dobře ...

POLONIUS: Čekají ale v předsíni dva páni šlechtici, které jsme dali schválně povolát.

FENGO: Ať jdou dál!

POLONIUS, GERUTA *(zpívají)*:

Ať vstoupí Rosenkranz,
ať vstoupí Guildenstern,
ať vstoupí na rozkaz,
lalala lalalala
lá-la lalalala,
na rozkaz!

ROSENKRANZ a GUILDENSTERN *(vejdou)*

POLONIUS: Povolali jsme vás, pánové Rosenkranzi a Guildensterne, protože stav našeho drahého následníka trůnu není nikterak uspokojivý a starost o něho ...

GUILDENSTERN: Ach tak ...

ROSENKRANZ: Máme tedy ...

GUILDENSTERN: Sem tam něco ...

ROSENKRANZ: Vyzvědět ...

GUILDENSTERN: Velice dobře ...

ROSENKRANZ: Račte být ujštěni ...

GUILDENSTERN: Všechno zajistíme ...

ROSENKRANZ: V nejlepším provedení.
GUILDENSTERN: Kdyby snad něco...
ROSENKRANZ: Tak jako že nic...
GUILDENSTERN: Všecko bude, jen klid...
ROSENKRANZ: Protože my...
GUILDENSTERN: Jsme vždycky připrave-

ni...
ROSENKRANZ: Posloužit...
GUILDENSTERN: Jak ráčíte...
ROSENKRANZ: Jen malá otázka k věci:
GUILDENSTERN: Kolik má, prosím, ko-
lem krku?

FENGO: Kolem krku má asi čtyřiapade-
sát a nemá rád rohy u límců.

ROSENKRANZ: My si to ještě...

GUILDENSTERN: Přesně zjistíme.
FENGO: A ne, abyste o tom někde ke-
cali!

GERUTA: Pánové, nedbejte toho, král je
trochu...

GUILDENSTERN + ROSENKRANZ: Pře-
pracován, hehehe.

GERUTA: Díky, Guildensterne. I vám
srdečně díky, Rosenkranzi. Polonie, do-
provod pány.

KVINDE

(Hrobníci, Hamlet a Ofelie)

HROBNÍCI:

1.

Vždycky každá doba moderní
osvědčené pravdy očerní,
jiným bobkovými věnci
dopomůže k existenci
anebo je po svém usměrní.

Možností — jak svědčí nálezy —
stará doba znala bez mezí:
zhotovila v krátkém času
na zakázku věrnou lásku
vyztuženou třeba penězi.

HAMLET + OFELIE:

V tomhle jsme dneska dál,
kdo by se konce lásky bál.
Nač se nutit ke své škodě,
radš tě zavčas pustím k vodě
s ohledem na svůj srdeční sval.

HROBNÍCI:

2.

Naštěstí dnes není nezbytné
za kus lásky dávat zpropitné,
kohopak by omyl zlomil
když své srdce slzou omyl,
na to každá ráda nalítne.

Láska není knížka výherní
s jistým ziskem, prostým od berní.
Nevyšlo to — tak co dále?
V tichosti si dáme vale,
mžhem si být znovu nevěrní!

HAMLET + OFELIE:

V tomhle jsme dneska dál,
kdo by se konce lásky bál,
Nač se nutit ke své škodě,
radš tě zavčas pustím k vodě
s ohledem na svůj srdeční sval!

Je něco shnilého

POLONIUS: S dovolením... Jak se daří,
princi?

HAMLET:

Jak kde, například bramborám spíš
v horách

a švábům zase nejlíp na pivě.

POLONIUS: Promiňte, princí, to s tím
nesouvisí. Mám dceru.

HAMLET: Gratuluji. Matka zdráva?

POLONIUS: Dorostlou dceru, princí...

HAMLET: Tak to máte čas.

POLONIUS: Proč?

HAMLET: Dorostenky cvičivají v pátek.

POLONIUS: Má dceru, princí...

HAMLET: Dejte na ni pozor.

POLONIUS: A proč, smím-li se ptát?

HAMLET:

Ať nejde na slunce. Je tady nebezpečí,
že její stín by moh' být dvojité!

POLONIUS: Nerozumím vám.

HAMLET: Och, to nevádí. *(Pauza)*

POLONIUS *(zakašle)*: Nechci vás, princí,
rušit ve čtení...

HAMLET:

To vidím... Slova, slova, slova...

Umíte, pane, lézt jako rak?

POLONIUS: Jak prosím?

HAMLET: K čertu, pozpátku!

POLONIUS: Rozumím vám — a nebudu
už rušit.

(Vyjde, ale skryje se za závěs)

HAMLET:

Přišel jsi vyzvídat, ty vetchý paviáne,
to je mi jasné. Bože, to jsou nápady...
Ach, jo... je něco shnilého ve státě
dánském!

Ty, Polonie, vzorný kancléři,
máš jistě řadu věcí za nehtem!
Jsi příliš znamenitý vrtichovost,
než abys neměl k tomu důvody.
Jsi kancléř a máš od pokladny klíč...

KVINDE

Rychlý foxtrot

Prohnutí:
 1. Vždycky každá doba mo-derní - - - osvěd-če-né pravdy o- čer-
 2. Naštěstí dnes ne-ní ne-zbyt-né - - - za kus lásky dávat zpro-pit-

ní, - jiným bob-ko- vý- mi věnci do-po-mů- že- x- istenci
 né, - ko-ho-pak by o- myl zlomil když své srdce slzo o-myl,
 D7 - - - G7 Cmi6

a-ne-bo je po svém u-směr-ní. - - - Mož-ností jak svědčí ná-le-
 na to každá rá-da na-lít-ne. - - - Láska ne-ní knížka výher-

zy - - - stará do-ba znala bez me- zí. - - - zho-to-vi-la
 ní - - - s jistým ziskem prostým od berní. - - - Ne- vyšlo to
 Cmi6 D7 G7

v krátkém čásku na za-kázku věrnou lásku vy-ztu-ženou treba pe-ně- zí! -
 - jak co dá-le? V tichosti si dá-me vale, můžem si být zno- vu ne-věr- ní! -
 1. di Slow Rock Dmi7 G7 G7

Ofelie a Hamlet:
 V tomhle jsme dneska dál, kdo by se konce lásky bál. Nač se nutit
 C6 G7 C6

ke své škodě, radš tě zavčas pustím k vodě so-hledem na svůj srdeční sval.

Co kdyby teďka krále napadlo
 a řek' ti: Slyš, ty starý nemravo,
 do pěti minut přines výkazy,
 jak hospodaříš s kasou královskou
 a zdalí náhodou z ní nekradeš!
 Nu, Polonie, co bys učinil?
 POLONIUS (mlčky vypadne zpoza portie-
 ry, šlakem potrefen)
 HAMLET: Tíi, to jsem se lekl!
 Co jsou to za vtipy? Haló, vstávat!
 Proboha, to je Polonius! Co to znamená?
 Otče, kde jsi, teď potřebuji radu!
 Tohle se tedy vážně povedlo.
 Je po něm? — Pokud se dá zjistit,
 patrně je. No vzal
 to zkrátka. Tak. Jeden leží — to by tedy
 bylo.

DUCH: Hamlete, synu!
 HAMLET:
 Fuj, to jsou k nám hosti!
 Vítám, tě, duchu, jdeš do nejlepšího...
 To je rána, co? (Ukazuje na Polonia)
 DUCH:
 Kdo, Polonius?! — Hm. No, žádná škoda.
 Leč o něj nešlo. Já chci pomstu svou.
 HAMLET: No, to rád slyším... Tak mi
 laskavě vysvětli, co si tam u vás v zá-
 hrobí pod tím slovem vlastně předsta-
 vujete?! Já nejsem žádný Zorro, nýbrž
 seriózní myslitel!
 DUCH: To nestačí. Chci víc, chci víc!
 HAMLET: A potom prý jsou velcí ducho-
 vé skromní...

DUCH: Jen pomni, cos mi slíbil, Hamle-
te! (Zmizí)

HAMLET:

Má asi pravdu, svědomí v košili...
člověk si nemá dávat blbé závazky.

Hrobař jsem a hrobař budu

DRUHÝ HROBNÍK: Hrobař jsem a hrobař
budu, rýčem rýti budu hrudu.

PRVNÍ HROBNÍK: Hroudu, ne?

DRUHÝ: Hrudu — když budu, tak hrudu.

PRVNÍ: A když hroudu, tak boudu. To
máš úplně jedno, o jednu boudu víc ne-
bo míň, to se ztratí.

DRUHÝ: Nono, co zase vrčíš? Takový
krásný pohřeb to byl. A ty diškrece!
Člověče, to by mělo být každý den. —
A ty tady brbláš.

PRVNÍ: Pan Polonius prý umřel na mrtvi-
ci.

DRUHÝ: No a? U těchto lidí to bývá
častěj než co jiného.

PRVNÍ: Pan Polonius vykonal pro Dán-
sko mnoho.

DRUHÝ: Pan Polonius měl všechno v ma-
ličku.

PRVNÍ: Ano — oni mu ho sice potom
amputovali, ale to nevadilo, mezitím už
byl zasloužilý.

DRUHÝ: Mluvíš blbě.

PRVNÍ: To je ze žalu. Myslíš, že jsem tak
otrlý hrobař, abych nezaplakal, když
musím pohřbívat kolegu z povolání?

DRUHÝ: Pan Polonius...?

PRVNÍ: Pan Polonius! Pan Polonius byl
hrobař velkého formátu, řek bych —
přímo celokrálovstevního.

DRUHÝ: Semizdá, že chceš být hrobní-
kem nadosmrť. S takovou tě uliční vý-
bor na vysokou školu nedoporučil!

PRVNÍ: Já jsem na tohle šel dobrovolně.
Já měl ideály. A specializaci — na ná-
hrobky. Pamatuješ, jak tehdy umřel ten
matematik, tak jsem mu dal na hrob
místo křížku plus. Ale dneska? Kdekdo
mi fušuje do řemesla. A jací lidé, člo-
věče, jací lidé!

DRUHÝ: Ty si pořád myslíš, že toho moc
víš. A nevíš nic, jenom moc mudruješ.

PRVNÍ: Troubo. Dělat velké zvíře není
žádný velký kumšt. Ale být obyčejným
ševcem a vydržet u toho celá léta, k to-
mu je potřeba metrák filosofie. Z tebe

pořádný hrobník nikdy nebude, bereš to
všechno na lehkou váhu.

DRUHÝ: Poslyš...

PRVNÍ: No...?

DRUHÝ: Cos tím myslel, že o jednu bou-
du víc nebo míň se ztratí?

PRVNÍ: Celkem nic. Jenom mě napadlo,
jestli pan Polonius náhodou nebyl umřen.

DRUHÝ: Neblázní...!

PRVNÍ: Leccos se proslýchá v zámku a
podzámčí!

DRUHÝ: A je něco v Elsinorských novi-
nách?

PRVNÍ: Ani slovo.

DRUHÝ: Proboha! Tak to by mohla být
pravda!

MOŘE WHISKY

*(Kramářská hrobníků vhodně provázená
rytmikou — balet znázorňuje smrt Ofe-
lie způsobem, jenž se z písně lépe vy-
rozumí)*

V písni malé docela
zapějeme vám,
že to dobře nedělá,
když je v lásce klam,
jen slyšte a pište
za uší každý sám.

Ona byla poupátko
právě v rozpuku,
on se stříhal nakrátko,
chodil bez puků,
a byli si milí
a šli si na ruku.

On vyhlížel bohémsky,
tváře pobledlé,
netrpěl však na ženský,
nýbrž na knedle,
svůj podíl jíst chodil
k té dívce od vedle.

Ať už toužil po lásce
nebo po knedli,
po dvouleté docházce
se mu přejedly,
až rozhod: chci rozchod,
jsem v knedlích zabředlý.

Na rozchodnou napsal jí
dopis nevrlý,
ona si ho přečetla,
šla na štamprli —
jak činí i nyní
ten, kdo je otrlý.

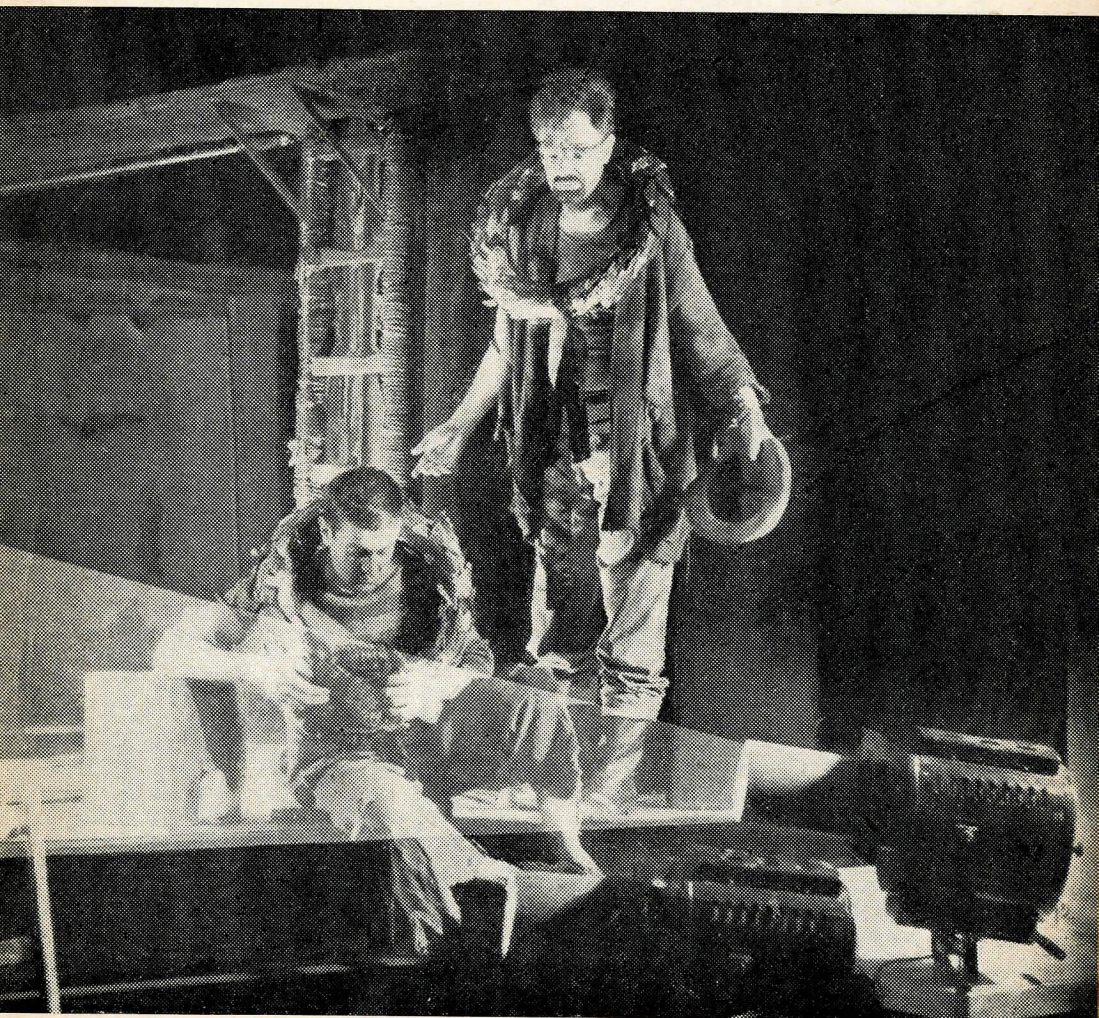
Když ji její jediný
poslal k vodě lkát,
vzala plavky bikini,
šla si zaplavat,
leč znala jen kraula
a né moc na dvakrát.

Když jí vlna sebrala
půlku účesu,
křičí dívka zoufalá
slova údešu:
Jen to né! — A tone
jak kámen bez hlesu.

(Přestávka)

Tak dvě srdce tentokrát
štěstí nedojdou —
anžto nelze žertovat
s matkou přírodou:
i plavci dá práci
držet se nad vodou.

Závěrem pak vyplývá
písně mravní cíl:
by se ve všem každý z vás
plavat naučil,
neb snadno jdeš na dno,
když nemáš správný styl.

MOŘE WHISKY

Kramářská píseň hrobníků

Valčík C C

V pís-ni ma-lé do-ce--la

za-pě-je-me vám, - že to do-bře ne-dě-lá, když je

vlás-ce klam, jen piš-te a slyš-te za u-ši kaž-dý

C Foxtrot

sám. Volně (bez rytmu) Foxtrot C6 C7 F7 C

O-na by-la poupátko, prá-vě v rozpu-ku, on se stří-hal na krát-ko,

C6 C7 F7 C6

cho-dil bez pu-ků - a by-li si mi-lí a šli si na ru-ku.

C6 C7 F7 C6

On vyhlí-žel bohém-sky, tvá-ře po-bled lé, ne-tr-pěl však na žens-ký,

C6 G7 F7 C6

ný-brž na kned-le, svůj po-díl jíst cho-dil k té dív-ce od ved-le.

F7 C6 F7

Ať už toužil po lás-ce nebo po kned-li, po dvo-ule-té do-cház-ce

C6 G7 F7 C6

se mu pře-jed-ly až roz-hod: chci roz-hod, jsem v kned-lích zabřed-lý.

C6 C7 F7

Na roz-chodnou napsal jí dopis ne-vr-lý, - o-na si ho pře-čet-la

Když ji její je-di-ný poslal k vodě lkát- vzala plav-ky bi-ki-ni,

C6 G7 F7 C6

šla na štam-prli jak či-ní i nyní ten, kdo je o-tr-lý.

šla si za-plavat. leč zna-la jen kra-ula a né moc na dva-

krát!

C6 C7 F7

Když jí vína se-brala půlku ú-če-su, křičí dívka zou-falá
 Tak dvě srdce tentokrát štěstí ne-doj-dou, anžto ne-lze žertovat

C6 G7 F7 C6

slova ú-dě-su: Jen to né. A to-ne jak ká-men bez hlesu.
 smatkou přírodou: i plavci dá práci dr-žet se nad vodou.

Half time C7 F7

Zá-vě-rem pak vy-plý-vá písně mravní cíl: by se ve všem každý z vás

C6 Tempo 1. C7 F7 C6 F6 G7 C6

plavat na-u-čil neb snadno jdeš na dno, když nemáš správný styl!

Být, či nebýt

PRVNÍ HROBNÍK (píše druhému na zádech): To máme 25 % navíc za amortizaci kvůli márám. Pořádek musí být.

DRUHÝ HROBNÍK: Prosím tě, netlač tak, posledně jsi mi celý výkaz prokopíroval na záda. Žena nemohla spát, dokud si mě celého nedočetla.

PRVNÍ: Ty se taky blbě čteš — jsi takový nevázaný — drž! Spotřeba materiálu —

DRUHÝ: Tak pět krychlových kubků.

PRVNÍ: Druh materiálu — hlína polotuhá. — Režijní přírážka 100 %.

DRUHÝ: Počkej, vždyť jsme dva!

PRVNÍ: Ahá, tak 300 %.

DRUHÝ: Proč 300 %?

PRVNÍ: Pohřební náměstek to tak chce.

DRUHÝ: Pohřební náměstek je zrušený, z toho jsou teď dva: náměstek pro vykopávání a náměstek pro zahrabávání.

PRVNÍ: Tak ti řeknu, že na dva výkonné hrobníky je jeden ředitel a pět náměstků až až.

DRUHÝ: No, to je akorát.

PRVNÍ: Jo — říkals pro vykopávání a pro zakopávání?

DRUHÝ: Ne, naopak. Nej dřív je náměstek pro zahrabání a potom je na vykopání.

PRVNÍ: No, nono. Jenom aby! — Tak dál. Podpis zákazníka o převzetí...

DRUHÝ: Počkej, to je přece nebožtík, ne? Jak to má podepsat?

PRVNÍ: Na to se tě, kamaráde, nikdo nepτά, to je předpis... Já to prostě podpisuji sám. (Podpisuje) Vilibald Nebožtík. — Tak.

DRUHÝ: Člověče, vždyť je to podfuk, co když na to někdo přijde?

PRVNÍ: Těžko. Myslíš, že ten, kdo vydává nařízení, aby se nebožtíci podepisovali, umí sám číst? — Razítko...

DRUHÝ: S tebou je taky rozkoš pohřbívát, to ti řeknu! Aby člověk nosil celou váhu administrativy na vlastních bedrech...

PRVNÍ: Přísnost musí být — podívej, co když by si potom nějaký nesvědomitý hrobník začal doma fušovat do pohřebnictví? Začne to nenápadně drobnými hrobečky pro sousedy... a končí to rozkrádáním márnice! — No vidíš. Čili — bylo nutno proti tomu zavést tohle výkaznictví.

DRUHÝ: Takže se švindluje dál, ale musí se to písemně zdůvodnit. Je to blbě, ale je to tak.

PRVNÍ: Vymysli něco lepšího, kritizovat umí každý!

DRUHÝ: Co se štětíš? Tebe jsem nekritizoval!

PRVNÍ: Nojo, ale jak já to mám poznat? Pamatuji si, jak nadáváš jenom tak všeobecně, tak se toho vždycky chytne někdo nepatřičný na patřičných místech. Správně máš například říct — no třeba takhle. ... Já si vymyslím příklad: Neopatrného jednání se dopustil občan Johan Ström...

DRUHÝ: Ten, co je tím traťmistrům?

PRVNÍ: Ne, ten co má syna magistrům...

DRUHÝ: ... teď jsi mě úplně strómoval...

PRVNÍ: Tedy Johan Ström...

DRUHÝ: Aha, Ström, ten ze statku!...

PRVNÍ: Jo... který v sobotu zavinil při výběhu ztrátu žírného vepře, a to do vlastních jitrnic. A teď pozor, teď přijde ta kritika: Hanba mu!

DRUHÝ: Fui! Ať se stydí!

PRVNÍ: Vidiš — a to je adresná kritika, ta sedí!

DRUHÝ: A hlavně kromě Johana Ströma všichni kradou dál, protože je to tak adresné, že si ti ostatní z toho nemusí nic dělat!

PRVNÍ: Lez dolů, lez dolů, prosím tě! Jsi dneska samý extröm...

DRUHÝ: Někdo sem jde, že by kontrola? Aby nás pámbů...

PRVNÍ: Honem, dej sem něco, třeba ten hnát!

HAMLET: Zdař bůh, přátelé. Copak tu děláte?

DRUHÝ: Hraju si na Věstonice, mladý pane. —

PRVNÍ: Vy nejste zdejší, že?

HAMLET: Ukažte, tohle vypadá jako hnát!

PRVNÍ: Taky je to hnát, co jste myslel?

HAMLET: Odkrýváte historii?

DRUHÝ: Částečně, pane.

PRVNÍ: Totiž — to jediné, co je na lidských dějinách úplně jisté, to jsou právě jen ty kosti.

DRUHÝ: Pozor, nelezte tak blízko, pane, spadnete tam.

PRVNÍ: Ale jen jděte dál, mladíku. Tak dlouho polezete do hrobu, až tam vletíte a zjistíte, že je to opravdu hrob.

DRUHÝ: Jako ta dívka — tak dlouho lez-

la do moře, až zjistila, že je to opravdu moře a zrovna se v něm utopila.

HAMLET: Které děvče?

PRVNÍ: Ofelie, dcera zde přítomného kancléře Polonia.

HAMLET: Ach! Ofelie tedy... sotva jsem ji pustil k vodě, utopila se... Pozérka... Ale byla důsledná!

DRUHÝ: Co prosím? Nerozumím.

HAMLET: Ale nic, už nic.

PRVNÍ: Ono když je moře moře nebo vůbec, jak je něčeho moc, tak si s tím lidé nemají zahrávat. Ať je to co chce, víme?

HAMLET: Jak to myslíte?

PRVNÍ: Tak, jak to povídám, zvědavče.

HAMLET: Ach, já vám rozumím! Cítím to ve vzduchu! Je něco shnilého ve státě dánském... Já vím...

DRUHÝ (*vyhodí lebku Hamletovi na nohu*): Děte dál, jsem řekl!

HAMLET: Au! Pozor! — Ježíši, lebka! (*Bere ji*) Půjčte mi ji... Něco vám povím, poslyšte: Zda být, či nebýt — ta jest otázka. Víc důstojno-li ducha trpěti od střel a praků zlého osudu, neb ozbrojit se proti moři běd a ukončit to vzpourou...

DRUHÝ: Jak to držíš tu lebku, člověče? — Ty seš semizdá taky hamlet! Dej to sem!

PRVNÍ: Být, či nebýt? Být, či nebýt? To vůbec není otázka, mladíku. Být, či nebýt, to je jistá věc. V tom nás nikdo nespolete.

DRUHÝ: Jděte se domů podívat do zrcadla, co to máte kulatého na krku, pane šéfi!

PRVNÍ: No, co je to? Je to kulaté, kecá to nesmysly, myslí si to, že to myslí... a začíná to na „z“ — — no?

HAMLET: Záhada...

PRVNÍ: Ne, zelová hlávka je to, vážený pane. — A teď sypej odsád, tohle je normální hřbitov, a ne pro živé mrtvoly!

HAMLET (*prchá*): Jen počkejte — přijde můj čas!

DRUHÝ: To se nedá nic dělat.

PRVNÍ: To si zvykneš. Musíme tam všichni.

DRUHÝ: Má nějakého brouka ten mladík...

PRVNÍ: Máš brouky nebo nemáš, přijdeš mezi ponravý...

DRUHÝ: Tak si o tom zabroukáme, ne?

(K hudbě) Znáte něco o broukovi?

PRVNÍ: Ale to musí být píseň v ryze dán-
ském národním tónu!

HUDBA: Chachacha.

DRUHÝ: Výborně! Jenže to se čte Ča-ča-
ča!

BROUČEK

Na mechu v lese žil brouk,
bohužel to byl nedouk,
on života byl neznalý,
neb to ve škole nebrali.

Tykadla na klíč zamykal,
neboť si s nikým netykal,
ke krovkám tenhle kabrňák
chtěl si přikupovat frak.

Přehlížel strýce chrousta,
protože prý je o ústa,
když jsou tu chudí příbuzní,
to špatně uchu zní.

Měl zkrátka brouky tenhle brouk
a vlastní omyl neprokouk,
myslel na vyšší úrovni
tenhle brouček srandovní.

Když takto dumal pár neděl,
tu se ten brouček dozvěděl
o jistém znalci nauky,
který prý má rád brouky.

Brouček se rozhod nečekat,
šel k němu coby delegát
a tomu znalci nauky
vletěl přímo do ruky.

Znalec ho přijal s poctami,
neb mu ten brouk byl neznámý,
pak mrkl párkrát na knihu
a dal ho do lihu.

Kdo se na všechno kouká
okem pyšného brouka,
toho ten příběh broučí
doufejme trochu poučí.

BROUČEK

Cha-cha-ipo

C6 C#dim Dmi7 G7 Dmi7 / G7 C6 Ebdim G7

1. Na mechu v lese žil bro-uk bohužel to byl ne- do-uk, on života byl neznalý,
2. Když takto dumal pár neděl, tu se ten brouček dozvěděl o jistém znalci na-uky,

Dmi7 G5# C6 C6 C#dim Dmi7 G7 Dmi7 G7 C6 C6

neb to ve škole ne- brali. Tykadla na klíč za- mykal, neboť si snikým ne-ty-kaí,
který prý má rád bro-u-ky. Brouček se rozhod ne-čekat, šel k němu co by de-le-gát

Ebdim G7 C6 Gmi7 C7

ke krovkám tenhle ka-br-ňák chtěl si přikupovat frak. Přehlížel strýce
a tomu znalci na- u-ky vletěl přímo do ru- ky. Znalec ho přijal

Fmaj7 F6 Gmi7 C7 Fmaj7 F6 Ami7 D7 Gmaj7 C6 D7

chro-u-sta, protože prý je o ú- sta, když jsou tu chudí příbuzní, to špatně uchu
s poctami, neb mu ten brouk byline-zná-mý, pak mrkl párkrát na knihu a dal ho do li-

G7 C6 C#dim Dmi7 G7 Dmi7 G7 C6 C6 Ebdim

zní. Měl zkrátka brouky tenhle brouk, a vlastní omyl neprokouk, myslel na vyšší
hu. Kdo se na všechno ko- u- ká okem pyšné- ho bro- u-ka, toho ten příběh

G7 1. G7 C6 2. G7 C6

ú- rovni, tenhle brouček srandovní.
bro-u-čí doufejme trochu po-u- čí.

Vážné obavy

FENGO: Tak mluv, když se tě ptám! Jak si to představuješ?

GERUTA: Je to jednou vyslanec a Filipíny jsou pro nás důležité, protože — protože jsou taky u moře a vůbec, co je ti do toho.

FENGO: Zítřka je toho plný Elsinor, že král má parohy.

GERUTA: No dovol, naše styky jsou výlučně diplomatické, miláčku. Známe se jen z recepce. A vůbec: diplomacií vedu sama. Já jsem reprezentantkou koruny!

FENGO: Diplomatické. Jako poselství s tím vyslancem z Grónska nebo s tím troubou z Madeiry!

GERUTA: To bylo kvůli vínu. A vůbec, já se stýkám s vybranou společností a ty přitom letíš za každou sukní. Jen si vzpomeň na ten binec, jak sis posledně nevším, že je to skotský legát! A tobě se mám zodpovídat? Co bys byl, nebýt mne?

FENGO: No dovol? Jsem král a manžel!

GERUTA: Gratuluju — to je nejlepší vtip letošní sezóny! Kdes to zase četl, ty má hlavičko otevřená? Nebo to máš ze sebe?

FENGO: No, promiň...?

GERUTA: Musím tě upozornit, vznešený choti můj, že manžel i král budeš i nadále jen tolik, kolik já budu chtít. Však ty víš!

FENGO: Co vím, jen to řekni, no, řekni to...!

GERUTA: Kdyby byla v Dánsku rovnoprávnost a mohla jsem vládnout sama, nikdy bys tím králem nebyl, ty... majestáte! To ti říkám, aby bylo mezi námi jasno jednou provždy.

FENGO: Cože? To mi říkáš do očí, ty... ty... ty zmije polární tuplovaně ozubená...? (*Učiní k ní hrozivý krok*)

GERUTA (*strčí mu do napřažené ruky žezlo*): Deset dřepů a dýchej zhluboka, to tě uklidní, královský choti... A zas někdy přijď na kus řeči! (*Zmizí*)

FENGO (*cvičí s žezlem dřepy jako s tyčiči*): To víš — dva, provokatérko, už — letím! (*Zarazí se*) Co blbnu, vlastně? (*Praští žezlem*) Zbláznil jsem se já, nebo já? — Ale já ti ještě ukážu, kdo je tady král!

OZVĚNA: Ať žije král...! Ať žije král...!

FENGO: Já... já jí něco... to! — Aha!

A bude se kralovat, teď! —

Ať vstoupí Rosenkranz,
ať vstoupí Guildenstern,
ať vstoupí na rozkaz,
lalala lalalala
lá-la lalalala,
na rozkaz!

ROSENKRANZ a GUILDENSTERN (*vedou*)

FENGO: Povolal jsem vás, pánové Rosenkranzi a Guildensterne, protože stav naší drahé panovnice a manželky není nikterak uspokojivý a starost o ni...

GUILDENSTERN: Ach tak...

ROSENKRANZ: Máme tedy...

GUILDENSTERN: Sem tam něco...

ROSENKRANZ: Vyzvědět...

GUILDENSTERN: Velice dobře...

ROSENKRANZ: Račte být ujištěni...

GUILDENSTERN: Všechno zajistíme...

ROSENKRANZ: V nejlepším provedení...

GUILDENSTERN: Kdyby snad něco...

ROSENKRANZ: Tak jako že nic...

GUILDENSTERN: Všechno bude, jen klid...

ROSENKRANZ: Protože my...

GUILDENSTERN: Jsme vždycky připraveni...

ROSENKRANZ: Posloužit...

GUILDENSTERN: Jak ráčíte...

ROSENKRANZ: Jen malá otázka k věci:

GUILDENSTERN: Kolik má, prosím, kolem krku?

FENGO: Kolem krku má asi čtyřicet a bílý korále.

ROSENKRANZ: My si to ještě...

GUILDENSTERN: Přesně zjistíme.

FENGO (*odchází*): Zlomte vaz, pánové!

R + G: Zlomíme! Cha, cha, cha!

GERUTA (*vstoupí z druhé strany*)

R + G (*zaujmou stěh*)

GERUTA: Vy zde, pánové? Ale to je znamenité. Právě jsem vás chtěla dát zavolat, pánové Rosenkranzi a Guildensterne, protože stav našeho drahého panovníka a manželka není nikterak uspokojivý a starost o něho...

GUILDENSTERN: Ach tak...

ROSENKRANZ: Máme tedy...

GUILDENSTERN: Sem tam něco...

ROSENKRANZ: Vyzvědět...

GUILDENSTERN: Velice dobře...

ROSENKRANZ: Račte být ujištěna...

GUILDENSTERN: Všechno zajistíme...

ROSENKRANZ: V nejlepším provedení...

GUILDENSTERN: Kdyby snad něco...

ROSENKRANZ: Tak jako že nic...
GUILDENSTERN: Všechno bude, jen klid...

ROSENKRANZ: Protože my...

GUILDENSTERN: Jsme vždycky připraveni...

ROSENKRANZ: Posloužit...

GUILDENSTERN: Jak ráčíte...

ROSENKRANZ: Jen malá otázka k věci:

GUILDENSTERN: Kolik má, prosím, kolem krku?

GERUTA: Kolem krku má asi šestašedesát a nemyje si ho.

ROSENKRANZ: My si to ještě...

GUILDENSTERN: Přesně zjistíme.

GERUTA: Zlomte vaz, pánové. Však víte, který.

R + G: Zlomíme! Cha, cha, cha! (*Odejdou*)

GERUTA:

Ne, přes hlavu mi, choti, nepřerosteš. A zdá se, že tě mám tak akorát.

Už jsi mi trochu těsný kolem krku. (*Odejde*)

HAMLET (*vystoupí ze skrytu*):

Matičko, strýčku — jaká nádhera! Jsou jak dvě hrdličky — jenom se uhrdlit!

Měl bych jim trochu pomoci. To by šlo.

WILLIAM: Výsosti... já se klaním. (*Vyrobí uctivou gymnastiku*)

HAMLET: Dobré deň. Nazdar. — Tak už se narovnej, ať vidím, s kým mluvím!

WILLIAM:

Jsem Apollo, kterého provází vždy devět Múz — ať se hne kamkoli... chcem umění dát domu tomuto — když vaše Výsost ovšem dovolí... Jsem William Charleack, herec, Výsosti, zástupce herecké skupiny Divadla na cimbuří...

Nastudovavše bohatou škálu moderního repertoáru, vydali jsme se na zájezdové tourné, vydělávati chléb náš vedlejší... ah, vezdejší.

Pardon.

HAMLET: Tuším, že moje pomsta zraje k činu... — A jste tu všichni?

WILLIAM: Všichni. Do jednoho.

HAMLET: Tak přijďte sem, ať se dohodnem. — Jdi pro ně!

Můj nápad přijde tedy ke slovu!

Tu komedii přec jen sehrajem,

set sakra ošklivou! Ať mají vztek

ti bohulíbí lotři na trůně!

Ó, Elsinore, bude tyjátr!

HERECKÁ SKUPINA, WILLIAM a KATE (*vstoupí s předepsaným pozdravným blbnutím*)

HAMLET: Vítejte nám a posadte se, přátelé. Jste mými hosty na hradě, kde umění vždy bylo vítáno.

WILLIAM: To jsou členové souboru, výsosti. (*Představí mu všechny, Kate až nakonec*)

HAMLET: A tato umělkyně?

KATE: Jsem Ofelie, výsosti. Mladodramatická. Mám JAMU v Brně.

HAMLET (*překvapen*): Ne, nevěřím! — Vždyť má talent! (*Všimne si jí okem vlnným*) Hm, zjevný talent, všestranně nadaná... tahle Ofelie, to je jiná káva... Jakže se, slečno, jmenujete v civilu?

KATE: Kate, výsosti.

HAMLET:

Kate! Bože, Kate... Ach, slyšíte ten zvuk?

Tu oblou hladkost... ty tři dimenze... Ach, Kate či ne Kate, ta jest otázka! Proč neskládá se svět ze samých Kate... pak měl by obsah, jenž mu náleží! Což nepramení věčnost umění vždy z takových Kate — už od věků?

Slyš, milé dítě, se jménem Ofelie mám spojeny dost špatné vzpomínky... Smím vám prostě říkat Kate?

KATE: Bude mi ctí, výsosti.

HAMLET: A co dnes máte na programu, Kate? Myslím — dnes večer...

WILLIAM: Naš repertoár je bohatý, princí. Samý moderní kus, bez nadsázky trháky: Srpnová neděle, Maučta dobrý večer, Držitelé paklíčů...

HAMLET: A co tak něco současného?

WILLIAM: Tak máme Tři mušketéry, prosím.

HAMLET: To má být současnost?

WILLIAM: No a ne? Když jsou pořád na scéně všichni tři současně?

KATE: To máte, princí, jako Tři hrabata — taky najednou.

HAMLET: Aha. No dobře... Kate... už rozumím. Já ale myslím něco, co by zřehně sáhlo do dneška, vzbudilo zájem Divadelních novin, víte, co myslím?

WILLIAM: Ó — prosím. Buďte bez starosti, princí! Máme pět pohyblivých chodníků, přední, zadní, boční, svrchní a spodní projekci, řadu promítacích ploch s barevnými filtry a stereozvukovou aparaturou! To je, co?

HAMLET: A co v tom hrajete?
WILLIAM: No, to už je snad jedno, ne?
HAMLET: Moment, to ne. Abychom si rozuměli: potřebuju něco hodně ideového v určitém smyslu, víte?

WILLIAM: Posloucháme, princí.

HAMLET:

Co přesně chci, to vím jenom já sám.

Tož sehraje, co vám dodám já!

Jsem sic jen autor začínající,

mám ale všecko, co je potřeba:

Děj, slova, pero — a svůj vztek.

Cíl, záměr, smysl, idea?

To už se jaksi samo dostaví.

WILLIAM: Bude tu ovšem, princí, jisté
risiko!

HAMLET: Nebojte se, ten kus bude krátký, to zvládnete!

KATE: Jde, výsosti, spíše o to vyznění, aby to vyšlo...

WILLIAM: Musíme hájit také zájmy souboru...

HAMLET: Ach tak — promiňte, byl bych zapomněl. Tady je záloha — lístky na řízek — a honoráře budou za šest neděl přes elsinorskou HAŮ. Připravte zkoušku. (*Soubor odejde*)

Proč ideje vždy hynou bez peněz?

Neb bez základny není nadstavby.

S vidličkou na nůž

ÁRIE FENGA

FENGO:

Sem do temného sklepení, sklepení,
sklepení

přišel jsem si pro pení,

pro peníze.

Právě v temném sklepení,

sklepení, sklepení

zlata lesk se ocení,

ocení se.

Tma je tam a tma je tu,

tmu, tu všude máme tu,

temnota si s tmou tu,

vlezly do všech koutů,

tma je tady prostě všade,

aspoň se tu dobře krađe.

Do temného sklepení, sklepení,

sklepení

přišel jsem si pro pení,

pro peníze.

Je tu tma a zima a hrůza... jestli do něčeho drcnu, tak se strachy zblázním!

— Že to dali tak blbě hluboko, tu ka-

su... Vlastně — já se nebojím, protože jsem král!

OZVĚNA: Ať žije král...! Ať žije král...!

FENGO: Mám pocit, že něco nehraje...

Ti dva černí po mně koukali s takovým

zájmem... Enem že je tu eště chytré

nad chytrého... a to su já! Kde je ten

vypínač... My musíme pamatovat pře-

devším na sebe — to je prevence. Ona

tam zase má toho kolohnáta ze Stock-

holmu, prý kvůli dodávkám Stocku...

Ta tak honem nepříjde. (*Hrabe v po-*

kladnici a vybírá do kufříku) To je dob-

rý... To se dá opravit... Perly ne, to

se zakutálí... Náhradní koruna... Je

nějaká pošpatnělá, ale nevádí. Bože, já

jsem se už od malička toužil udělat pro

sebe. Kralovat v maličkém velkověd-

stvíčku, takový Laxmberk by stačil. Ta-

dy se rozvedu a tam si zavedu právo

první noci, ať to má úroveň. Lepší být

první na okrese, než tady páté kolo

u vozu... Žezlo — eště dobré — šup

do kufru...

GERUTA (*vstoupí*): Tak tadý jsi... už tě

mám! No, těš se!

FENGO (*píše*): Jedno jablko říšské ná-

hradní, nepředpisového vzoru... co ří-

káš, miláčku?

GERUTA: Mlč, prosím tě, já do tebe vi-

dím!

FENGO: Ale pusinko, já dělám jenom

inventuru, to víš, pořádek musí být!

GERUTA: To má dělat kancléř!

FENGO: Polonius přece...

GERUTA: Nojo, vlastně... Ale hledme,

ty děláš inventuru rovnou do kufru!

FENGO: To jsem chtěl brát na správkú,

ty věci...

GERUTA: Je mi to jasné... Hned to vy-

sypej zpátky, ty zlodějí!

FENGO: Nono, to je hned řečí! Jako by

to všecko stejně nebylo kradené!

GERUTA: Najednou! A ty sám snad

v ukradeném království kralovat ne-

chceš?

FENGO: Když už je to tak jednou zave-

deno, tak za to nemůžu brát osobní zod-

povědnost! Já sám jsem v podstatě

král-lidumil a za starý systém nemůžu.

GERUTA: Žádné lidumil, škrtá si!

FENGO (*à la Lizal*): Já že su škrtá? Já

su dobré hospodář, mohutné sedlák,

velké gavalír, ale žádná škrtá! Půllán,

jak sem je kópil, tak je mám a eště je-

den sem kópil! Koně mám, čtyřicet cen-

tů na ně možu naložit a z pekla s tém

Rock 'tempo

Rock tempo

C6 G5# C6 G5# C G5# C6

Sem do temné-ho sklepe-ní,- sklepe-ní,- sklepe-ní,- přišel jsem si

G5# C6 G5# C6 G5# C6 G5# C6 G5#

pro pení -, pro pení - ze! Prá-vě v temném sklepení,- sklepení, -

C6 G5# C6 G5# C6 G5# C6 E7

sklepe-ní,- zlato lesk se o-ce-ní,- o-ce-ní - se! Tma je tam a

A7 D7 G7

tma je tu, tmu, tu všude máme tu, temno-ta si stmou tu vlezly do všech

G7 G5# C6

kou - tů. Tma je ta-dy prostě všude, aspoň se tu dobře kradе! Do temného

G5# C6 G5# C6 G5# C6 G5# C6 G5# C6

sklepe-ní,- sklepení,- sklepe-ní,- přišel jsem si pro pení. pro pení - ze!

vyjedó. A mívál sem koně, mívál. Celó Moravu v jednom cvalu trapem by byli objeli a nezastavili se! Ale ty, ty máš žebráky, mrchy, kočky škaredý!

GERUTA: Polož ten kufr!

FENGO: Hú — vidlička!

GERUTA: Ano, vidlička! A ještě je od krve!

FENGO: Zahod' to, hergot! Dodnes to někdy vídám... A jak heknul, když jsi mu ji vrazila do zad!

GERUTA: Ale ty, tys mu držel ruce, ty vrahu!

FENGO: Já vím, ty sis mě vždycky brala jenom na hrubou práci... A já chci být velký a šlechtetný...!

GERUTA: Jenže na to nemáš moc hlavu, miláčku. Musíš zkrátka vždycky dělat to, co ti poradím já — a budeš velký a šlechtitný a všechno...

FENGO: To jo, to víš! Král jsem a budu pod pantoflem!... a schovej tu vidličku, mne to znervosňuje!

GERUTA: Ještě krok a probodnu tě jako tehdá jeho!

FENGO: Ale tak já teda nikam nejdu, co bych tam taky dělal, že jo... Pamatuj se, královno... přece nebudeme na nůž!

GERUTA: Mně to stačí na vidličku. —
A teď běž.

FENGO: Já napřed? Tůdle! Jenom jdi první, dáma má přednost... Já vidličky v zádech nerad.

GERUTA (*zahodí vidličku*): Zbabělče,
A pojď už! Než se mi z tebe udělá na-
nič!

OBA (odcházejí za zvuku trauermarše)

To jsme tomu dali!

BÝT HEREČKOU

KATE:

Žít stovku cizích životů
a na život si hrát,
své srdce ukrýt v trikotu
a cizí mít rád.

Žít stovku cizích životů
a na svůj nemyslet,

BÝT HEREČKOU

Rubato (coq mole)

D^b6 *G^b6*

Žít stovku cizích živo-*tů* a na život si hrát, své srdce ukrýt v triko-*tě*

tu a cizím mí-*ti* rád, žít stovku cizích živo-*tů* a na svůj nemyslet,

dát nejistotám jisto tu to vše je hercův svět:

T. di slow herečkou je taky trochu bí-*da*, jen rozdáv-*at* a skoro nikdy brát. *A*

přes rampu tě tisíc očí hlídá, až bojiš se těch očí koli-*krát*.. herečkou je někdy trochu

bí-*da* v pár prkýnkách si na skutečnost hrát a přec se člověk z posledního vy-*dá* -

pro těch pár prken pro těch pár prken, pro těch pár prken co má tolik rád. *!*

dát nejistotám jistotu —
to vše je hercův svět:

Být herečkou je taky trochu bída
Jen rozdávat a skoro nikdy brát
A přes rampu tě tisíc očí hlídá
až bojiš se těch očí kolikrát...

Být herečkou je někdy trochu bída
v pár prkýnkách si na skutečnost hrát
a přec se člověk z posledního vydá
pro těch pár prken, co má tolik rád.

WILLIAM: Tak žádně dojáky a zkoušíme!
Dialog! Královna!

KATE:
Kéž slunce, měsíc ještě tolikrát
svou cestu váží, než květ lásky zvad.
Však — žel — v čas poslední tak
churavíš...

WILLIAM: Dost! Co sebou tak meleš, pro-
sím tě? — „V čas poslední tak chura-

viš...“ máváš rukama, jak když vrchní
fackuje pikolika! Jsi přece královna!
KATE: Sekýrovat umíš báječně... to už
známe!

WILLIAM: Nech si to jo? Od dělán! špat-
ných scén je tady výtvarník. Jedem, je-
dem, jedem!

KATE: Však — žel — v čas poslední tak
churavíš...

WILLIAM: Co s tím děláš? To tam není,
to si vymejšíš! Jdeš na to z vnějšku! —
A přejdi si přítom!

KATE: Přes co mám přejít?

WILLIAM: Ale přes to celé... Jdi dál,
prosím tě. Teď přijde song!

KATE (*zpívá*):

Když žena miluje, má také strach.
Tak láska žije ve stálých obavách.
Sám znáte hloubku mého citu k vám,
a kolik lásky, kolik strachu mám.
(*mluví*)

Jsem plna obav. Leč ač mne to chvátí,
ty, choti můj, se nesmíš ulekati,
nebo ženský strach si s láskou drží váhu.

Svou lásku jsem ti osvědčila dost.

WILLIAM: Ach, bóže, to je práce...

KATE:

Co pořád chceš?

„Svou lásku jsem ti osvědčila dost.“
Přece to nebudu přednášet!

„Svou lásku jsem ti osvědčila dost.“
Nebo mám křičet?

„Svou lásku jsem ti osvědčila dost!“

Já se ti na to vykašlu!

Svou lásku jsem ti osvědčila dost —
a hotovo.

WILLIAM: A to má být brechtovské po-
jetí? Takhle to můžeš hrát v Šumperku,
ale ne tady! Jsou lidi, nemají ani talent,
ani se neumí pohnout, ale tím víc trhají
kulisy a řvou.

KATE: To mluvíš o sobě, ne?

WILLIAM: Ty jsi ale sprostá! Mohla bys
být ráda, kdybys to dotáhla tak daleko
jako já!

KATE: Tak daleko už jsem. V Elsinoru
jsme oba.

HAMLET: Promiňte, že se do toho pletu,
ale ono by to celé totiž chtělo něco ji-
ného...

WILLIAM: Co máte na mysli, princí?

HAMLET: To by totiž chtělo o hodně víc
citu, ne tak racionalisticky, víte? —
Prožít to...

WILLIAM: Aha, více citu... No, tak to
vezmeme podle Konstantina Sergejeviče
Stanislavského. Kate, sjedeme to znovu
— s citem. No — tak můžem?

KATE:

Jsem... plna obav... tak, tak, Michaille
Ivánoviči.

Leč — ač mne to chvátí,
ty, choti můj, se nesmíš ulekati... to
ne, miloučký!

Neb... ženský strach, rozumíš,
holoubku,
si s láskou drží váhu... Nu, což...
Pojď, sejedme do sadu, Michaille

Ivánoviči,
ještě o tom pohovoříme... v klidu...
svou lásku jsem ti osvědčila. — Dost...

HAMLET: Dost! (*K Williamovi*) Je to

pěkné, ale to bysme to hráli do vánoc.

KATE: Uděláme si pauzičku, né?

1. MIM: To se sfoukne...

WILLIAM: Nic se nesfoukne, premiéra je
večer!

HAMLET: Bože, ta Kate, to je holka, řek-
nu vám... Ta si tam jenom stoupne a
nemusí vůbec nic dělat — ani mluvit...
Páni — no to je ono! Mám geniální ná-
pad! Poslyšte!

WILLIAM: No?

HAMLET: Vy to sehraje prostě jako
pantomimu. Odpadnou vám starosti s po-
jetím a dostane to nový podtext... a
taky to nebude tak výrazně satirické,
chápete?

KATE: No jo, ale potom já v tom nemu-
ším hrát!

HAMLET: Uděláte prolog, to je veršem!

KATE: To je štek, výsosti, to může místo
mě hrát Elsa, to je taková němá z Por-
tici. Já se na to vykašlu.

HAMLET: Ale jen klid, milé dítě... klid!
(*Obejme ji, čímž ji zaujme*)

Tak domluveno, mistře Williamě.

Bude to pantomima s titulem

„Na život a na smrt!“ To je název, co?
(*Odběhne*)

WILLIAM (*znechucen*): To jsme tomu
umění zase dneska dali na prdel!

POČMÁRANÁ ZEĎ

WILLIAM:

Svět je stará, počmáraná zeď
s fasádou divné špíny,
šedý, smutný potom jako teď
a těžko věřit, že kdy mohl být jiný.
Svět je stará, počmáraná zeď,
na kterou podle zvyku
kreslí ruce, kreslí ruce
uličníků.

Když na starou, počmáranou zeď
přikreslíš novou čáru,
skryje ti ji klikyháků spleť,
jak nová vráska přibývá na pleti
k stáru.

Tím se stará, počmáraná zeď
na mladší nepředělá,
i když by snad, i kdyby snad
sama chtěla.

A z toho pramení
beznaděj umění,
které si marně cestu brázdí —
je škoda důmyslu
ve jménu nesmyslu
jako je pouhá čára na zdi.

Každý čmárá na tu starou zeď
tak jak já k tomu přijdu,
chtěl bych být umělcem hned teď

POČMÁRANÁ ZED'

Píseň Williama

Slowly

Cmi6

F#dim G7 G7 Svět je stará počmáraná zed'

G5# G9b Cmi7 C6 F6 s fasádou divné špi - ny, šedý, smutný po - tom jako teď

F#dim C6 G7 a těžko věřit, že kdy mohl bý - ti jiný Svět je stará

C9b Cmi6 počmáraná zed', na kterou podle zvyku kreslí ruce, kreslí ruce

G7 G7 G5# G9b ulič - ní - ků. Když na starou počmáranou zed' přikreslíš novou čá -

Cmi7 C6 F6 F#dim C6 G7 ru, skryje ti ji kliky - háků spleť, jak nová vráska přibývá na

G9b Foxtrot C6 pletí k stáru. Tím se stará počmáraná zed' na mladší ne - předělá

Cmi7 Cmi6 F#dim G7 i když by snad kdyby snad sama chtěla. A z toho prame - ní bezna - děj

G2dim G57 Cmi7 Cmi6 u - ně - ní, které si marně cestu brázdí je škoda dů - myslu

Cmi6 F#dim G7 ve jménu nesmyslu, jako je pouhá čá - ra na zdi.

G5# G9b Cmi7 C6 Každý čmárá na tu starou zed' tak jak já k tomu při - jdu,

F6 F#dim C6 G7 chtěl bych býti umělcem hned teď a při tom, hrome, ne - u - dr - žím v ru - ce křidu.

Cmi7 Cmi6 Poradte mi co mám dělat teď. Jak získat přízeň da - vu,

B6 B9 C9 jak máti zisk a slávu, když na to vůbec ne - mám hla - vu!?

a přitom, hrome, neudržím v ruce křidu.
Poradte mi, co mám dělat teď.
Jak získat přízeň davu,
jak mít zisk i slávu,
když na to vůbec nemám hlavu?

Tuším věci nedobré

HAMLET: Počkejte, Kate!... Ach, Kate, musím s vámi mluvit.

KATE: Já čekám, princí, mluvte, mluvte jen! Jsem celé ucho.

HAMLET:

Ach, Kate, och, jak jste zbledla
rapidně...

Ne, nechci tajit, jak jste půvabná,
až jazyk mezi zuby vrávorá...

KATE: Vy lichotníku!

HAMLET: — Prosím, to je fakt!

To jedno jediné vám musím říct:

Můj další osud jmenuje se Kate!

Jen nevím, co vy na to.

KATE: Princí! Óó!

HAMLET:

Teď, když tě líbám, držím v náručí
všech dějů podstatu. Ach, čím mi
Elsinor!

Čím pomsta, již jsem pracně vypípal,
a osud trůnu, co má nést mou hýžd'?

— Kate, tuším v luftě věci nedobré!

KATE: My little Hamlet, ty máš
starostil?

HAMLET:

Věř, Kate, že na obzoru průšvihů jest.

Král s královnou se ve hře poznají

a bude binec, že svět neviděl!

KATE: No tak to zaraž!

HAMLET: Už je pozdě, Kate!

Já vzbudil džina, láhev otevřel,
špunt zahodil — a teď jsem dostal
strach.

Král — to je mistr v represáliích!

Teď nezbude, než rychle odtud pryč!

KATE: A co má kariéra, princí?

HAMLET: Kate!

Až napíšu ti scénář do filmu,
až televize pak tě bude chtít,
zda vzpomeneš kdy prken prohnílych,
z nichž kynula ti sláva pochybná?

Och, jen si nehrej na naivku, Kate!

KATE: Chci, princí, být vás ve všem po-
slušna.

Co tedy dělat?

HAMLET: Pohyb úhybný.

Zkrátíme frontu. Prostě zahame.

Mám za hřbitovem dole v zálivu
svou malou pramičku. Tam sejdem se

a silou vesel pohneme se v dál.

Je ti to jasné?

KATE: Zcela, Hamlete.

HAMLET: Tak po setmění dole ve fjordul!

Nač měl bych ještě čekat, bože můj —

vždyť dějiny se dějí tak jak tak

a člověk nemusí být u všeho.

Co? Dezerce? Kdepak! Mám pouze nos!

TRAMPSKÁ PÍSEŇ HAMLETA

Já maličkou mám pramičku

a veslování v maličku,

jen nesmí do lodě,

když jsem ve vodě, týct.

Mé děvče, chop se kormidla,

neboj se, že bys nastydla,

já totiž na lodi

toužím něco ti říct:

Poplujem spolu

po vlnách dolů

zpěněnou peřejí.

Pak zas a znova

o lásce slova

nohy ti zahřejí.

Pak zabalím tě do plaidu,

vždyť takovou už nenajdu,

a pak tě odvezu

k dálným obzorům,

mám loď a tebe, kytaru a rum.

Pantomima na život a na smrt

(Hudba — slavnostní entré — vejdou
král a královna)

GERUTA: Hní sebou, divadlo nečeká, di-
vadlo je život a jde zase do života.

FENGO: Dej mi pokoj... A co se vlastně
hraje?

GERUTA: Já nevím, asi něco současného.

FENGO: Nojo, to zas bude o samém kra-
lování. Ruce mě budou bolet od žezla,
až půjdu domů.

GERUTA: Není důležité, co se hraje, ale
abychom tam byli. Jdeme. (Fanfáry —
G + F se usazují do křesla)

FENGO: Vidiš dobře?

GERUTA: Jenom seď, ať je na tebe vidět,
aspoň nebudeš chrápat jako posledně.

FENGO: Ještě projev! — Slyšte, poddaní!
Slyšte! Umění patří ke stravě člověka.

K jaké stravě, ptáte se? Ke stravě dušené... totiž duševní! Proto jdeme příkladem vám všem, neboť tady bude se hráno divadlo, abyste to věděli! A co my máme, draží poddaní! My máme umění rádi! (*Seďne si a znovu vstane*) Jo, abych nezapomněl, kromě příslušníků královské rodiny si vstupné platí každý sám. — A můžeme začít!

(*Ozve se zvonec, vchází Kate*)

KATE:

Kdybyste z nás snad pohoršení vzali, my tomu chcem! Abyste měli za to, že nechcem nic, než hrát vám, král

náš dá-li.

Toť úmysl, jímž srdce naše vžnato.

My přišli vzbudit vaši nevoli.

Skromní co fialka. Když panstvo

dovolí,

voláme přízraky od Smrti nor.

Hle — Tvrdá bouřka na Elsinor!

(*Kate odchází — ozve se zvonec, začíná pantomima, kterou hrají dva hrobníci + herečka — pantomima vykresluje tragédii manželského trojúhelníku, končí bratrovraždou. V kritickém okamžiku*):
GERUTA: Dost! Co si to dovolujete!?

(*G + F za zvuku bubnu se přibližují náměsíčním krokem — s rukama připravenýma ke škrcení k oběma hrobníkům, kteří se polekaně tisknou zády k sobě uprostřed — ostatní se rozutekli. Už už se dotýkají královské prsty hrobnických hrdel. Dva odsouzenci hledí k nebi*)
PRVNÍ: Vydrž, zhasíná to!

(*Na scénu padne naprostá tma*)

DRUHÝ: Tak!

(*Ze tmy se ozývají přiškrcené hlasy*)

PRVNÍ: To je tma, co? Člověče, tady je taková tma, že ani není vidět — jaká je tma!

GERUTA: ... K věci!

TRAMPSKÁ PÍSEŇ HAMLETA

Já maličkou mám pramičku a veslová-ní vma-lič-ku, jen nesmí do loď
 když jsem na vodě, tyčt. Mé děvče chop se kormidla, neboj se, že bys
 na-stydlá, já totiž na lodi tou-žím něco ti říct. Poplujem spo-lu
 na vlnách do-lů - zpě-ně-nou pe-ře-jí. Pak zas a
 zno-va o lásce slo-va - - no-hy ti za-hře-jí.
 - Pak za-ba-lím tě do plaidu vždyť ta-ko-vou už ne-na-jdu
 a pak tě odvezu kdálým ob-zorům - mám loď a tebe, ky-taru a rum!

FENGO: Kolik máte kolem krku, pánové?
(Ozvou se dva výkřiky, pád dvou těl, ticho)

PRVNÍ *(škrtně sirkou)*: Trochu světla, ne?

(Oba hrobníci stojí v portále. Se škrtnutím sirky světlo. F + G v pokleku. Jsou do sebe zaklínění prsty, jimiž se vzdájemně uškrtili)

DRUHÝ: Tak se mi zdá, že se trochu líp dýchá.

PRVNÍ: Člověče, vzduch, to je ohromný vynález. To si nikdy nedej vzít.

DRUHÝ: No tě bůh! Tohle je ale sousoší. Tak jak to je — to můžem postavit na hrob.

PRVNÍ: To je nápad! Že se na tenhle trik nepřišlo dřív.

DRUHÝ: Víš, co se mohlo ušetřit za pomníky?

PRVNÍ: Radši ne...

DRUHÝ: Co ne?

PRVNÍ: Na ten hrob to dávat nebudem. Blbost má stejně na světě vždycky pomníků víc než dost!

A KAMENÍ

1.

Don Quijot de la Mancha
byl rytíř bojovník
po boku máje Sancha
jel v klání získat cvik

A že chtěl bez prodlení
pouštět se do boje
viděl i to, co není
a tvrdil, že to je

Tak byl mu nepřitelem
i starý větrník...
Don Quijot duší, tělem
byl totiž romantik.

(Píseň hrobníků)

2.

Zbytečná romantika
prý rozum zahubí
a tak nám dneska vzniká
don Quijot naruby

Má jiné přesvědčení —
on nerad fechtuje
a tvrdí, že tu není,
co bohužel tu je.

On bez boje se chystá
vzít fakta u huby

Tak zvaný realista
don Quijot naruby.

Komu fakta nejdou pod fousy,
ti dnes jinou cestu najdou si:
zastaví si prostě čas i svět,
nepohnou se o krok —
pro ně skončil pokrok,
začnou tiše kamenět...

A kamení
a kamení
a jestli se to nezmění,
tak docela zkamení!

PRVNÍ: A teďka honem pryč! To byl taky nápad. Pantomima jako přidružená výroba hrobnictví. Utíkej!...
(Obrátí se k sobě zády, chtějí utíkat a strnou... Ozve se dupání)

PRVNÍ: Utíkáš?

DRUHÝ: Neutíkám.

PRVNÍ: Tak kdo to utíká?

DRUHÝ: Kolik je hodin?

PRVNÍ: Buďte deset.

DRUHÝ: Ono to utíká!

(Vběhne Hamlet s tornou a korunou na hlavě. Vběhne doprostřed jeviště a kluše na místě. Vypadá to na spadnutí do orchestru)

PRVNÍ: Kam to lezete, pane?

HAMLET: Jsem princ Hamlet a spěchám. Dostanu se tudy k přístavu?

DRUHÝ: Samá voda — to musíte opačně!

PRVNÍ: Ale tam na tu stranu nám nechodte, tam jsou vykopané hroby.

HAMLET: Nemám čas, mě volá otázka: Zda být či nebýt — být či nebýt...

(Odkluše)

DRUHÝ: Já myslím, že bít...

PRVNÍ: Rovnou po hlavě.

(Ozve se rána)

DRUHÝ: Rovnou po hlavě.

PRVNÍ: Blbec. Kdyby mu to člověk neřikal! *(Utíká za kulisy)*

DRUHÝ: Stalo se mu něco?

PRVNÍ: Je to dobrý! *(Vrací se)* Aspoň to má za sebou...

DRUHÝ: A teďka — definitivně pryč!

PRVNÍ: Moment! *(Vytáhne Elsinorské noviny, kousek utrhne, přilepí si ho na nos, pak vystřelí holé rameno)*

PRVNÍ: Že se tady loupu...? *(Počne se opalovati)*

DRUHÝ: Co blbneš?

PRVNÍ: Já neblbnu — já počítám: Starý král, Polonius, Ofelie, Fengo, Geruta, Hamlet. A teď mně řekni, před kým bychom vlastně utíkali?

DRUHÝ: Nojo. On nám vlastně vymřel panovnický rod!

PRVNÍ: Vidíš. Teďka jenom co s tím prázdným trůnem?

DRUHÝ: Byl by dobrý na dřevo. Víš co, já si proň zajdu. Potřebuju udělat pro malého takovou sesličku s nočníčkem, to by se hodilo.

PRVNÍ: Ale ne, nechod tam. To chce dobré dřevo. Znáš dřevo, jak to dovede vonět! A až budeš mít tu sesličku, dej si pozor na jednu věc:

DRUHÝ: Copak?

PRVNÍ: Ať se ti kluk nevymkne z ruky. Ať se ti prostě nepostaví mimo kritiku. Protože z každé obyčejné židle, kterou nesmíš kritizovat, vyroste vždycky trůn. A máme my tohle zapotřebí?

Finále

HROBNÍCI:

V tomhle je život záhada,
s divadlem že si nezádá

A KAMENÍ

Beguine

C6 Emi7 Ebmi7 Dmi7 G7 G5# C6 C6 Emi7 Ebmi7 Dmi7

1. Don Quijot de la Mancha byl rytíř bojovník, - po boku ma-je San-cha
2. Zbytečná roman-ti-ka prý rozum zahubí - a tak nám dneska vzniká

G7 C6 F6 Fmi6 C6 G9b C6

jel v klání získat cvik. A že chtěl bez prodle-ní - pouštět se do bo-je,
Don Quijot na ru-by. Má jiné přesvěd-če-ní, - on nerad fech-tu-je

D7 Ami7 D7 G7 Dmi7 G7 C6 Emi7 Ebmi7 Dmi7

viděl i to co ne-ní a tvrdil, že to je. Tak mu byl nepří-te-lem
a tvrdí, že tu ně-ní, - co bo-hu-žel tu je. On bez bo-je se chys-tá

G7 G5# C6 C6 Emi7 Ebmi7 Dmi7 G7 C6 1 G5#

i starý vě-trník. Don Quijot du-ší tě-lem, byl totiž ro-mantik
vzít fakta-u buby. Tak zvaný re-a-lis-ta Don Quijot na ru-by.

Foxtrot

Ko-mu fakta nejdou pod fousy,

Dmi7 G7 C6 F

ti dnes jinou cestu najdou si: zasta-ví si prostě čas i svět,

C C#dim Dmi7 G9b

nepohnou se o krok-pro ně skončil pokrok, začnou ti-še ka-me-

C6 C

nět... A ka-me-ní, a ka-me-ní, - a jest-li se to

G7 Dmi7 A9b Dmi7 G9b C6

ne- změ- ní, - tak do-ce-la zka-me-ní!

svě herce šminkou namydlí
a trůny dělá ze židlí,
jak právě ho to napadá
Kdo do těch věcí jednou vnik,
chová se jako ochotník —

HAMLET:

tak někdo chce hrát Hamleta

FENGO:

a někdo chce být král

HROBNÍCI:

a velice by o trůn stál.

VŠICHNI:

Trůny jsou dobré na dřevo
a dřevo lehký šoří
a pravda vyjde najevo,
kdybys ji topil v moři!

Dnešek, ten kašle na trůny
i na krále a koruny,
ten v letu do turbín
si nabral plný plyn
a na červenou
a na červenou
— a na červenou vjede do dějin!

FINÁLOVÁ PÍSEŇ

Fast

V tomhle je život zá-ha-da, s divadlem že si ně-za-dá,
svě herce šminkou namydlí a trůny dě-lá ze židlí, jak právě ho to
na-pa-dá. - - Kdo do těch vě-cí jednou vnik, chová se
ja-ko o- chotník, tak někdo chce hrát Hamleta a někdo chce být
král a ve-li-ce by trůn stál. Trů-ny jsou dob- ré
na dřevo a dřevo leh-ko sho-ří - a pravda
vy- jde na je-vo kdybys ji to-pil v mo-ři. Dnešek, ten
kašle na trů-ny, i na krá-le a ko-ru-ny, ten
v letu do turbín si nabral plný plyn a na červenou - a na červenou
a na červenou vjede do dě-jin.

Tempo I. E♭6 Cdim Fmi7 B♭9/11 E♭6

Cdim Fmi7 B♭9/11 E♭6 Fmi7 E♭7 E♭6/9

ČTYŘI KARTY OPĚT VE HŘE

Dvě ukázky z kabaretu
olomoucké Skumafky

LÁSKA S PERSPEKTIVOU

Pavel Dostál

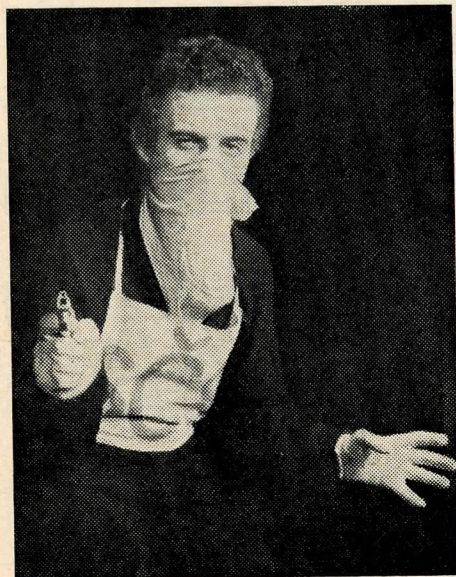
ONA: Těšíš se na zítřek?

ON: Strašně.

ONA: Zítřka konečně přijde náš očekávaný den.

ON: Konečně!

Fotografie K. Konečného z kabaretu Čtyři karty opět ve hře, který uvedla olomoucká Skumafka

ONA: Splní se nám největší přání, jaké jsme kdy měli.

ON: Už aby to bylo, drahoušku.

ONA: Budeme konečně šťastní, miláčku!

ON: Budeme nejšťastnější lidé pod sluncem.

ONA: Nebudeme se nikdy hádat...

ON: A nic si vyčítat... A nerozmýlíš si to do zítřka?

ONA: Za koho mě máš? Já? Nikdy! A ty?

ON: Jak bych mohl, zlatíčko.

ONA: Jsi moc hodný.

ON: A ty tak milá!

ONA: Jsem ti tolik vděčná!

ON: Ba ne. Já jsem vděčný. Tobě.

ONA: Ostatně — záleží na nás obou.

ON: Máš pravdu, srdíčko.

ONA: Jsme tedy rozhodnutí. Bez ohledu na rodiče, na přibuzenstvo...

ON: Bez ohledu. Přece tě nezradím v poslední chvíli.

ONA: Jsi pašák. Takhle jsem si představovala vždycky muže.

ON: Trošičku mám ale přece strach.

ONA: Vždyť jsi plnoletý. Z čeho bys měl mít strach?

ON: Viš, holka, co kdyby nás ti puritáni přece jenom — nerozvedli!

TŘÍUŠÁK

Jiří Flíček

KADLÍK: Soudruzi, předkládám co by koumák k posouzení hrnc s třemi uchy. Jeho výhodou je, že místo dvou uch má ucha tři, a to za nepatrně zaokrouhlenou cenu.

BLEK: Tak, kdo se projeví, soudruzi, první? No, nebojte se diskutovat, i když je to těžké. No? Soudruh Tézička má odvalu?

TEZIČKA: Soudruzi, mám. Ač jsem nikdy do hrnců nedělal důkladně, důkladně jsem se na dnešní poradu připravil. Ale ptám se hned na počátku, kde mluví opěrní klasici o tříušním hrnci?!

BLEK: No kde?

TEZIČKA: Nikde, soudruzi! Já myslím, že...

BLEK: No, co myslíš?

TEZIČKA: Co myslíte, soudruhu předsedo Bleku, vy?

BLEK: Já nemyslím, já předsedám. No, soudruh Prkno? Teoretik našeho umění?

PRKNO: Dávno už jsem přestal být dogmatik. Dávno. Odvážně to nyní přiznávám. Ale! Ať mi soudruh koumák dokáže, že Mikoláš Aleš maloval hrnc s třemi ušima, a já jsem ochoten...

BLEK: K čemu?

PRKNO: Ke všemu! Ale teď zásadně nesouhlasím!

BLEK: Děkuju soudruhu Prknu za vyčerpávající projev. Nemyslím si ani to, ani ono, musím však být jako předsedající objektivní, že ano, ale soudruh řekl mnoho podnětného. A k podnětům nemůžeme být hluiši. Soudružka Poslušná! Prosím.

DOLEŽALOVÁ (*zametá místnost*)

POSLUŠNÁ: Soudružky, (*rozpačitě shledá, že jsou tu jen soudruzi*) zpět, soudruzi, já věřím v soudruha koumáka.

KADLÍK: K věci, soudružko.

POSLUŠNÁ: Ale k věci! Ptám se: mají naše hospodyňky tři ruce??? Máme vůbec hospodyňky tříručky?

PRKNO: Tleskám ti, tleskám. A znova hlasuji proti!

TEŽÍČKA: Já rovněž!

BLEK: Já, Běda Blek, abych pravdu řekl, jsem s k o r o taky podobného názoru — protože je proti většina. Ale o slovo se hlásí zástupce vedoucího hrncoprůmyslu.

ZÁSTUPCE: Soudruzi, soudruh vedoucí hrncoprůmyslu přijal iniciativu soudruha koumáka kladně. Proto jsem přesvědčen, že tříušné hrnce potřebujeme. Naši spotřebitelé dosud nepoznali tříušáky, jak se lidově a humorně vyjádřil soudruh vedoucí hrncoprůmyslu.

POSLUŠNÁ (*se začepří*): Hospodyňka se nikdy nepřehmátne, nikdy nic nevytleje. A to je za daných podmínek všeobecné úspory klad. Nesmíme se nikdy přehmátnout...

BLEK (*souhlasně přikyvuje*): Tak, tak.

ZÁSTUPCE: ... a nic vytlejt. Vylít. Teda nevytlít. Vylejt. Hospodyňka, když mine ucho druhé, nemine ucho třetí. A to je ideální. I z bezpečnostních důvodů. Tříušný hrnec, řekl soudruh vedoucí, je revoluce v hrncovém průmyslu.

BLEK (*začne sám tleskat. Přidají se druzi*): Taky jsem byl podobného mínění. Ale nebyl

jsem si jist. Když to ale říkají nahoře, tak to jistě musí sedět. A co sedí, to je pravda. Má snad někdo jiný názor? (*Vztyčí prst*) Má? No! Tak se svobodně projeďte, nic se vám nestane.

TEŽÍČKA: Nikdy jsem si nemyslel nic podstatně jiného.

PRKNO: Já rovněž. Mikoláš Aleš, známý umělecký fotograf, by jistě namaloval tříušák, kdyby za jeho dob existoval.

BLEK: A co ty, soudružko Poslušná? Věřím, že nezklameš!

POSLUŠNÁ: To je bez debat. Věřím nejen v tříušák, ale v hospodyně tříručky. Ať žijí hospodyně tříručky! (*Potlesk*)

DOLEŽALKA: Soudruzi, dejte mi slovo.

BLEK: Doležalko, zametej, jo! Nepatříš do komise, jo!? Mlč!

DOLEŽALKA: Nemůžu. Tříušák je hloupost. (*Na jeviště doručí inspicient Zástupci telegram*) Vyrábějte hrnce třeba bez uší, ale bez kazu — a hlavně, ať jsou furt plní! (*Zamete a komise během dalšího dialogu pomalu ustupuje před jejím koštětem. Hlasování pak provádějí se židlemi v rukou — vytlačeni z jeviště*)

BLEK: Jako Běda Blek musím přiznat, že pracující se vždycky dotknou toho, co nás zajímá.

ZÁSTUPCE: Soudruh vedoucí hrncoprůmyslu mi právě telegrafoval, že třetí ucho by na hrnci nesedělo. Ideově. Z tříušáku by se musela platit daň z přepychu.

BLEK: Má snad někdo jiný názor? (*Účastníci komise pokrčí rameny.*) Třetí tedy hlasujeme. Kdo je proti?

VŠICHNI: Proti čemu?

BLEK: No přece proti tříušáku!

VŠICHNI (*okamžitě zvednou ruce*): Jednomyslně všichni!

HORKÉ DNY

Ve všech truhlárnách jela výroba naplno, ale přece jen nestačila poptávce spotřebitelů. Půjčovny saní byly obléhány od časných ranních hodin. Zasloužilé pavlačové i pouliční klepny přiznávaly, že za svou éru nepamatují tak dlouhé fronty. Byly skutečně ko-

lošální. Takové návaly byly snad jediné ve středověku při veřejných kremacích. Prodejny měly objednávký na měsíce dopředu jak na saně, tak na lyže. Výroba bruslí byla vůbec zastavena, protože rušila plán taveb vysokých pecí. Návrh několika laických spotřebitelů, že by pro ten účel mohla být postavena alespoň jedna pec nízká, byl zamítnut.

Nápad obrátit se na půjčovny saní byl opravdu šťastnou trefou v pravou chvíli. Obléhání půjčoven trvalo již třetí den (hele, rým!). Je pravda, že došlo k několika potyčkám a fyzickému násilí, k urážkám na cti a asi pěti saňovým podvodům. To se však dalo pochopit, protože nejsou všichni jak se dělají a zvláště někteří ani zdaleka nezníme hrdě.

Aleje mi a hvozdy chodily protisaňové hlídky, majitelé dřevěných věcí dostali povolení nosit zbraň. Lidé s dřevěnými jmény jako Smrk, Javor, Hobiík, Bednář byli chráněni zákonem, aby nezodpovědnými živly nebyli použiti k pokoutní výrobě saní. Celkový stav nervozity a návaly v půjčovnách trvaly celkem deset dní. Posléze však byl trh přece jen všemi možnými způsoby nasycen a občané opět věnovali svůj volný čas vodě a slunci. Situace byla zvládnuta. Každý občan v zemi jedny saně!

Byl to velký úspěch nejen výroben, prodejen a půjčoven, ale i původce toho všeho — Propagfilmu Praha, který ve svém barevném snímku vtipně použil lidové moudrosti: Pamatuji, že se zima zeptá, co jsi dělal v létě!

Jiří Sýkora

TOMÁŠ JANOVIC

Zvolili ho jednohlasně.
Proti bylo pouze 40 hlasů svědomí.

•

Na pochodu

Vždy je na pochodu. Když se zastaví,
tak jen proto, aby změnil zástavy.

•

Co si lidi nevymyslí, jen aby nemuseli
myslet!

•

Kdy si

Prohrává se mnou v šachu rok co rok;
i když má dobrou snahu;
udělal ale kdysi chybný krok,
a tím ho držím v šachu.

•

Není nic lehčího, než namluvit mýdlovým
bublínám, že jsou balóny.

•

Nu, každý erotoman
svět vidí přes otoman.

•

Demokratismus abecedy: stejným hlasem
se vyslovuje velké i malé a.

•

V rána

V Ústavu pro let vrána šafaří
s úsměvem na tváři,
je si však dobře vědoma,
že líp než ona létá mnohý pták,
a tak
aby se odvrátila pohroma,
na Ústav přijímatí zkusí
šmatchavé slípky, pávy, husy.

V Ústavu dále šafaří
s úsměvem na tváři.

•

Bajka o klokanovi

Klokan nemá peníze na magnetofon. To nic,
říká si a kupuje papoušky. Vedle knihovny
mu vyrůstá celkem slušná diskotéka. Na žlu-
tého papouška nahrál přednášku o jaroviza-
ci pšenice, na modrého papouška článek z Na-
ší módy. Po večeri si oba vloží do vaku a ob-
chází osvětové besedy.

Lidé si vyslechnou přednášku, řeknou, to je
moudrý klokan, a nežádají zpět vstupné.

Někdy se však přitrefí, že si klokan po-
plete barvy a zemědělcům pustí přednášku
z modrého papouška a ženám přednášku ze
žlutého papouška. Co se dá dělat, klokani
byli odjakživa mírně barvoslepi.

Dobře ti tak, říká mu manželka, copak se
neznáš?

A tak si klokan bere s sebou už jen jednoho,
sytlé zeleného papouška, na kterého si na-
hrál přednášku „SMĚLEJŠÍM KROKEM ZA
STÁLE NOVEJŠÍ RÁNA!“

Se zeleným papouškem vystačí v každé
osvětové besedě.

Poučení: Poznej sám sebe!

•

Bajka o krokodýlovi

Mladý krokodýl připlaval do ZOO. Myslí si,
udělám tu kariéru, a chlubí se před zřízen-
cem:

Z mého strýce má tygr peněženku, z mého
bratrance má žirafa náramek na hodinky.

Zřízenec pozorně naslouchá. Nu což, ta-
ková diplomatka z pravé krokodýlí kůže by
se hodila.

A tak je naše zoologická zahrada opět bez
krokodýla.

Poučení: Nechlub se cizí kůží!

PETER PETIŠKA

Moudřejší ustoupí. Proto se má hodně
hlupáků dobře.

•

Otázka umístění

Socialismus

stal se věcí všech.

Je tu, žel, ještě rozdíl
v jednom zvyku:

Zatímco jedněm
leží na srdci,
druzí jej spíše
nosí na jazyku.

•

Statistika

Neznámo jakým trikem,
stala se liška lesním statistikem.
Od těch dob nevidaných výšin
(proslýchá se, že tisíců)
dosáhl počet zajíců,
co zahynuli z nezjištěných příčin...

•

Po premiéře

Viděl jsem film. A v mojí hlavě
myšlenka klíčí jako květ:
Ó, škoda, že je dírkovaný
na kraji, a ne uprostřed.

•

Vrána vráně oči nevyklove

Prý vrána vráně nevyklove oči,
a přece jsem to jednou kdesi zočil.
Je to však řídký zjev.
Jen výjimečně takhle věc se přihodila.
Ta postižená vrána byla totiž bílá.

•

Děti a blázni

Děti a blázni mluví pravdu.
Je možné se jim bránit? Snad.
Blázny dát zavřít do blázince,
a děti vhodně vychovat.

•

Ruka ruku myje

Ruka ruku myje
v každé době;
hlavně však
když špinavé jsou obě.

•

Tříska

„Když se kácí les — lítají třísky!“
říkal jsem dříve
s tvářmi proroka.
Už to však neříkám.

Pomozte, lidé!
Padla mi tříska do oka.

•

Morální protéza

Z víry, že pravda vítězí,
já čerpám sílu, pevnou jako hradbu;
neboť z ní jasně vyplývá,
kdo zvítězil, že ten má prostě pravdu.

•

ŠTEFAN SABO

Soudruh ministr dal pokyn

Připomenul jednou ministr náměstkovi:
— Podívej se, prosím tě, na špendlíky s bílou
hlavičkou!
Náměstek si předvolal ředitele hlavní sprá-
vy.

— Prosím tě, co děláte s těmi špendlíky s bí-
lou hlavičkou?!

Ředitel hlavní správy si zavolal provozního.
— Člověče, nechte všechno stranou, jde
o problém špendlíků s bílou hlavičkou!

Provozní hned volal příslušného referenta.
— Soudruhu referente, jde o důležitý problém

výstavby! Špendlíky s bílou hlavičkou...
Příslušný referent svolal telegraficky do Pra-
hy poradu ředitelů závodů.

— Soudruzi, jde o věc výstavby šťastného ži-
vota našich dětí, o věc míru! Špendlíky s bí-
lou hlavičkou...

Za tři týdny vyráběly všechny závody jen
špendlíky s bílou hlavičkou.

Dozvěděl se o tom ministr. Zavolal ná-
městka.

— Podívej se, prosím tě, na špendlíky s bí-
lou hlavičkou...

Náměstek si předvolal ředitele hlavní správy.

— Prosím tě, co to děláte s těmi špendlíky
s bílou hlavičkou?!

Ředitel hlavní správy si zavolal provozního.

— Člověče, nechte všechno stranou, jde
o problém snížení výroby špendlíků s bílou
hlavičkou!

Provozní hned zavolal příslušného referenta.

— Soudruhu referente, jde o důležitý problém
výstavby! Špendlíky s bílou hlavičkou...

Příslušný referent svolal telegraficky do Pra-
hy poradu ředitelů závodů.

— Soudruzi, jde o věc výstavby šťastného ži-
vota našich dětí, o věc míru! Špendlíky s bí-
lou hlavičkou...

Za tři týdny nebylo možno nikde koupit
špendlíky s bílou hlavičkou.

Z EPIGRAMATIKY Tomáše Janovice, ze sbírky
Petra Petišky MALE, ALE NAŠE a z MAGAZI-
NU ROHÁČA vybral a přeložil Jaroslav Vedral

To bude vzteklina

ADA MORÁVEK

Osoby: Muž, Vrátný, Lékař, Sestra.

Děje se ve vstupní hale venkovské nemocnice.

MUŽ (*vstupuje s obvázanýma rukama*): Pane doktore, pokoušel mě pes.

VRÁTNÝ (*v bílém plášti*): Doktor nejsem, ale psům, to rozumím. To může být moc zlé. Okamžitě musíme zakročit. Tady rozhoduje každá minuta. Víte, pokousaný člověk...

MUŽ: Já vím. Jen aby nebylo už pozdě.

VRÁTNÝ: No, úplně pozdě ještě být nemusí. Ale jak vám říkám, tady se musí jednat okamžitě.

MUŽ: Proto běžím přímo k vám.

VRÁTNÝ: Zase chyba. Proč přímo k nám? Byl jste na středisku?

MUŽ: Byl, ale oni tam nebyli.

VRÁTNÝ: Jak to, nebyli? Tady rozhoduje každá minuta. Jak vám říkám, pokousaný člověk, ten může každou chvíli...

MUŽ: No právě proto.

VRÁTNÝ: Neskákejte mi do řeči. A co pohotovost?

MUŽ: Tam také nebyli. Doktor byl v terénu.

VRÁTNÝ: To není chyba. Doktor ví, co dělá. Někomu mohl pokousat pes, a to nesnese odkladu. Tam je každá vteřina drahá. (*Divá se Mužovi na ruce*) To je zlé. Moc zlé.

MUŽ: Snad mě ještě zachrání.

VRÁTNÝ: Tak to nemyslím. Zlé je člověče, že nemáte papíry. To se pak těžko zachraňuje. Kdo vás sem poslal?

MUŽ: Nikdo.

VRÁTNÝ: Tak to už vůbec nejde zachraňovat. Přijít si sem jen tak!

MUŽ: Jak to, jen tak? Vždyť vám říkám, že pes...

VRÁTNÝ: Papíry vám musí dát doktor, a ne pes. Moc to zdržujete, a víte, že rozhoduje každá...

MUŽ: Tak zavolejte nějakého doktora.

VRÁTNÝ: Tady žádný není. Má vizitu. A pak, stejně musíte nejdříve do příjímací kanceláře. Jsou ale na obědě. Škoda, že vám ten pes pokousal ruce. Mohli jsme si zatím hodit bulku.

MUŽ: Na karty nemám zrovna náladu.

VRÁTNÝ: To znám. To říkal také jeden, a pak jsme ho nemohli dostat z hospody domů.

MUŽ: Ale já jsem pokousaný.

VRÁTNÝ: Ten pokousaný nebyl, ale po cestě štekál.

MUŽ: Pane bože.

VRÁTNÝ (*kápravě*): Ale, soudruhu. Takhle ne!

MUŽ: Soudruhu vrátný, sám jste říkal, že věc spěchá, že je nebezpečí z prodlení...

VRÁTNÝ: No ovšem. To není žádná legrace, a když je, pak přestává. Tady se mohlo stát, že ten pes je třeba vzteklý. A to rozhoduje každá...

MUŽ: Tak něco dělejte!

VRÁTNÝ: Tak se do toho dáme. Máte aspoň občanku?

MUŽ: Tady v kapse. Kdybyste byl tak laskav.

VRÁTNÝ: Samozřejmě. Já si ji najdu. Ruce vzhůru a moc téma rukama nehýbejte. Jen aby vám to nešlo do krve. To jde pak k srdci a to je konec. (*Vytahuje průkaz*) To jste vy?

MUŽ: Ano.

VRÁTNÝ: Nezdružte to. (*Prohlíží průkaz*) Tady vypadáte moc dobře. Ta kravata vám moc sluší. Pročpak ji nenosíte?

MUŽ: Já vyběhl z domu jen tak.

VRÁTNÝ: Jo, vás pokousal ten pes, co? Tak to musíme rychle. Musíme, ale nemůžeme. Ten průkaz je prošlý.

MUŽ: Prodloužení platnosti je někde vzadu.

VRÁTNÝ: Tak to je dobře. Protože než byste si to vyřídil, to by trvalo. A tady rozhoduje...

MUŽ: Tak to už snad je všechno.

VRÁTNÝ: Tady je to. (*Čte*) Prodloužení platnosti do 8. června 1969. (*Listuje v kalendáři*) A dneska máme...

MUŽ: 29. června.

VRÁTNÝ: Tak to je o den prošlý.

MUŽ: Do června 69, ale teď je 63!

VRÁTNÝ: Tak to máte štěstí. Ještě že jste káp na mne.

(*Vchází Lékař a Sestra*)

MUŽ: Tak snad...

VRÁTNÝ: Máte to dobré. Už jsou tady.

LÉKAŘ: Co se děje?

VRÁTNÝ: Pokousal ho pes.

LÉKAŘ: Tady?

MUŽ: Na rukou.

LÉKAŘ: Tak se na to podíváme. Sestro, máme injekci proti vzteklině?

SESTRA: Hned se podívám. (*Odejde*)

LÉKAŘ: Jen klid. Hned se na to podíváme. Dostanete injekci. Ukažte mi zatím papíry.

VRÁTNÝ: Žádné nemá.

LÉKAŘ: Nejsme byrokrati. Nejdříve člověk a pak papíry. Jsme tady od toho, abychom pomáhali.

MUŽ: Děkuju.

VRÁTNÝ: Tak vidíte, jak to u nás chodí. Když je třeba pomoci, tak rychle.

SESTRA (*prací se*): Pane doktore, ty injekce nemáme.

LÉKAŘ: To je velká škoda.

MUŽ: Co budeme dělat?

LÉKAŘ: Nemůžete si je opatřit sám? Já vám je potom píchnu.

MUŽ: Ale kde?

LÉKAŘ: Máte auto?

MUŽ: Nemám.

VRÁTNÝ: Papíry nemá, auto nemá.

LÉKAŘ: Vlakem to nestihnete.

VRÁTNÝ: Tady rozhoduje...

SESTRA: Aby ten pes nebyl vztekklý!

LÉKAŘ: Také se obávám. Byl jste u zvěrolékaře?

MUŽ: Byl. Říkal, že musí poslat někam na Moravu k prozkoumání hlavy.

VRÁTNÝ: Svoji, nebo vaši?

LÉKAŘ: Ale hlavu psa. To se dělá taková zkouška.

SESTRA (*vchází*): Tak jsem ty injekce přece jen našla.

LÉKAŘ (*prohlíží krabičku*): Tak se do toho dáme.

MUŽ: Ten zvěrolékař říkal, že se mají dát tři injekce.

LÉKAŘ: Samozřejmě. Proč jich je tady ale pět? A kam je mám píchnout neříkal?

MUŽ: Neříkal už nic. Jen že se mají dávat postupně, protože po každé se dostane hořečka.

VRÁTNÝ: A dejte pokoj. Jo, ale teď si vzpomínám, že jsme je už jednou s panem primářem píchali. A dokonce někam do břicha.

LÉKAŘ: Návod k tomu nenapiší. Tak to zkusíme do toho břicha.

MUŽ (*zoufale*): Ne. Nechci. (*Prchá k východu*)

VRÁTNÝ (*ho zadržuje*): A jéje. Už to na něho přišlo. Vždyť říkám, tady rozhoduje každá... (*Zápasí s Mužem*) Já to věděl, že je to vzteklna. To má z toho psa.

MUŽ (*se uklidňuje*): Ten pes za to nemůže. To mám z vás. (*Vrhá se na přítomné*)

Pokrokový kariérista

F E R E N C D U N A I

ONA: Posadte se, Vojtěchu. Chtěla bych si s vámi promluvit o věci lásky.

ON: Prosím. Ale pokud možno rychle a krátce. Mám na stole rozečtenou brožurku — Vesele o oscilátorech — obrovské čtení!

ONA: Chci se vás dneska ještě jednou a na posled zeptat: chcete se stát mým mužem?

ON: Ludmilo... totiž Marcelo, srdce mi krvácí, ale musím vám říci, že, tedy... jaksí... (*Podívá se ji na řetízek*) To je hezká brož... kolik to stálo? Hezounký...

ONA: Tedy ne... Dobře. Dovolte, abych vám oznámila, že si vezmu Václava Pišingral!

ON: Toho blbého pomocného účetního?

ONA: Ano.

ON: Toho prcka, jak pořád dělá takhle nosem jako králík?

ONA: Ano.

ON: Toho... toho... No vlastně on není tak nejhorší... On má například moc hezký rukopis. (*Vstává*) Přeji vám oběma všechno nejlepší... Na svatbě vám pravděpodobně usne. Píchněte ho špendlíkem... My to s ním v kanceláři vždycky tak děláme, když usne... A až po hlavičku!

ONA: Počkejte, Vojtěchu. Když už to tak dopadlo, promluvme si ještě jednou. Naposledy, ale otevřeně.

ON: Prosím. Ale žádné slzy, jo! Jenom mi tady neřvat!

ONA: Ráda bych věděla, proč vy mě vlastně nechcete za ženu?

ON: To je poměrně jednoduché. Proto, že jste dcerou ředitele našeho podniku.

ONA: A co na tom? Vy jste přece kariérista, ne?

ON: Proč bych zapíral? Jsem... A jakej! — A právě proto se vás zříkám, i když mi to rve srdce... ledviny... pankreas... Mně

Soubor Jáchymovských dolů KAHAN uvedl letos kabaret Křivé zrcadlo. Foto J. Malířský

je totiž přednější než naše manželství to, abych se stal vedoucím kalkulačního oddělení... Tak pa, kotě! —

ONA: Počkejte, já nechápu... Vždyť jako dcera ředitele bych vám mohla pomoci ve vaší kariéře.

ON: Omyl, Haničko, omyl. Totiž omyl, Marcelko.

ONA: Ale proč omyl? Vždyť ideálem mužů vašeho druhu bylo, aby se do nich zamilovala dcera ředitele.

ON: Bylo! Bylo, Hedviko! (*Pro sebe*) Já tý ženský nepřijdu na jméno... Ale to už je dávno pryč. Vy jako dcera jste trochu zaostala.

ONA: Ale jak to, vždyť můj otec...

ON: Právě že váš otec je můj milovaný soudruh ředitel. A právě proto, že on je ten pravý dnešní kádr, tak to nejde... Uvědomte si, že mi převěřím naznačil, že asi postoupím... Dvě stovky přidáno... Dobrý jsou, ne?... Na bonbony.

ONA: Ale já stále nechápu...

ON: Marcelo! (*Pro sebe*) Teď mi to vyšlo... Heleďte, takhle, jo... Váš uvědomělý otec, jakmile by se stal mým tchánem, ihned by samozřejmě ustoupil od mého povýšení. — V naší době se přece nikdo nemůže vystavit nebezpečí, že příbuzní mají u něho protekci... Milá zlatá, dneska už není nikdo jmenován na lepší místo proto, že jeho tchán je ředitelem podniku... Naopak...

ONA (*překvapeně*): To je úžasné, na co vy všechno nemyslíte!

ON (*vstane — hrdě*): Kariérista musí dneska mít pokrokové smýšlení. A ještě pokrokovější než pokrokové!!! Jinak je s ním konec! Sbohem, drahá... Buďte šťastná s tím svým Pišingrem! A nezapomeňte... Špenlíkem, až po hlavičku!

Upravil Jiří Melíšek

Záběr z olomouckého kabaretu Skumafka pořídil K. Konečný

Promi' kádky

JAN SAMOHEL

Jarní vzduch

Tuhle mě udeřil do tváře,
přímo na rohu,
jarní vzduch.

To nemůžeš dát pozor!

říkám,

Protři si alespoň oči po tom spánku,
ještě dostanu rýmu.

Rýmu jsem dostal,
a pěknou,
asi se mi pomstil
za to zdržení!

VLADIMÍR ZEMAN

Móda

Byl odhodlán. Ke všemu. Dnes mu to řekne, dnes s ním zúčtuje. Teď už mu nikdo a nic nezabrání. Není přece myslitelné, aby to takhle pokračovalo, je-li něco bolavého, musíme být schopni provést řez. A musí to být hned, hned teď.

Vstoupil.

„Přeješ si, soudruhu?“

„Já...“ — začal. Potom nastala malá pauza. Ne, to nesmí připustit, nesmí se nechat zvíkat, jen odvalu, musí to přece být.

Ostatně, co se může stát? Nanejvýš ho vykopne. A to snad přežije, ne? Jen pro jistotu se podívá, jaké nosí soudruh ředitel střevíce.

Byly z Tónu módy, takové špičaté, ředitel byl poměrně mladý a byl tak trochu módemán.

„Ne, nic jsem nechtěl, soudruhu řediteli, já jsem...“

Ostatně, tahle móda špičatých střeviců nemůže přece trvat věčně.

Vysbírkli jsme

...z KULTURNÍ TVORBY

Bál jsem se ho, protože měl strach.
Dovede sedět v čele i u kulatého stolu.
Jeden je omezený časem, druhý věčně.

(Vlasta Záborský)

Dobrým heslům nijak nepomůže, když je hlásá — trouba.

Maličkosti: to, co odstraňujeme, když se stane něco vážného.

Vystupováním: suverén. Prací: suterén.

(Milan Růžička)

Pilný cenzor najde nepřipustná slova
i v pantomimě.

I chytrý člověk si někdy myslí, že je chytrý.
Nebýt literárních kritiků, kdo by vymýšlel otázky, na které literární kritikové dovedou odpovědět?

(Gabriel Laub)

...z LITERÁRNÍCH NOVIN

Cítil se tak bezpečný — a najednou ho přepadla myšlenka.

Kupředu vedou cesty, nahoru cestičky.

Všechno, co děláme, má svůj účel. Občas i význam.

(Vlasta Záborský)

Mnozí začali být smělí, až když směl.

Jejich myšlení bylo společné jen v jednom: každý si myslel své.

Byl proti potlačování, ale proti občasnému zatlačení neměl nic.

(Milan Růžička)

...z DIKOBRAZU

PROMĚNY

V naší továrně visí velký transparent, který během minulého roku prodělal několik změn. Na začátku roku bylo na něm napsáno: Plán splníme ve všech ukazatelích na 105 %.

U příležitosti oslav 1. máje se jen málo změnilo: Plán splníme ve všech ukazatelích.

V říjnu se transparent podstatně zkrátil: Plán splníme! Bylo to však úderné.

A na začátku prosince to bylo ještě údernější: Plán splníme zvýšeným úsilím všech.

Poslední týden v prosinci transparent zmizel.

Teď tam visí zase celý. Původní i s těmi procenty.

(Danuše Golová)

Šlo o větu v humoristické povídce.

Trval jsem na formulaci: „Pane vrátný, šel už soudruh ředitel?“ Můj spoluautor protestoval: „Soudruhu vrátný, šel už pan ředitel?“ Nakonec jsme se domluvili. To prostě záleží na autorovi, vrátném a řediteli, soudruzi. Teď ještě co tomu řekne soudruh redaktor, jakýsi pan Fejfar.

(Pavel Landa)

Chtěli malé. A nakonec se šťastně dočkali. Byl to fiat.

...z HOSTA DO DOMU

DEFINICE

Láska: Jediná fyziologická funkce, která udělala kariéru.

Mozek: Přístroj, s jehož pomocí myslíme, že myslíme.

Odborník: Specialista, který ví všechno o něčem a neví nic o čemkoli jiném.

Egoista: Ten, kdo dbá více o sebe než o mne.

Pesimista: Optimista s životní praxí.

(Julian Tuwim — přeložil Z. Smejkal)

...z PLAMENE

Novinářská technika je teď tak dokonalá, že se dovídáme o událostech na druhé polokouli dřív než o tom, co se děje u nás.

Téma pro dizertaci: „Podíl fráze na pofunkcionářství člověka.“

„Soudruh Don Quijote? Po projednání vaší žádosti povoluje se vám zaútočit na dva vyřazené mlýny místního významu...“

Lidé, kteří se vždycky jen vezou, chlubí se čistým svědomím, že nezávinili žádnou nehodu.

Piráti zleva, piráti zprava... A co obyčejní piráti, kterým je jedno, ze které strany útočí, hlavně když odtud fouká vítr?

Je zajímavé, že papež má vždycky skoro stejné názory jako naši moralisté. Je jen o něco méně katolický.

Lidé by rádi fandili umělcům — ale musí vidět nějaký zápas.

(Gabriel Laub)

Znáš ? svůj tisk ?

K opěťovaným dotazům odběratelů Repertoáru malé scény sdělujeme, že náš časopis nemůže a v dohledné době nebude přinášet ani metodické poznámky (úvody, doslovy, inscenační zkušenosti a rady) k zveřejňovaným materiálům, ani kritiky a zprávy o činnosti našich souborů, ani články a studie o problémech kabaretu, divadel poezie, pantomimy aj. Tyto úkoly se pokuší plnit druhý časopis, který v naší redakci děláme, Ochotnické divadlo.

V letošním ročníku Ochotnického divadla najdete mj.:

1. č. — J. Votruba: První předpoklad úspěchu — kolektiv,

J. Gerža: Práce mladých v souboru (zkušenosti ochotnického režiséra z práce s mladými lidmi),

J. Vedral: Suchý a Šlitr a tingl-tangl,

J. Štál: Od dovozu k vývozu (kabaret na vesnici),

J. Votruba: K problémům agitačně umělecké práce (bratislavská přehlídka souborů malých forem);

2. č. — L. Štula: Nebezpečí profesiona-

lizace (kabaretní festival Severomoravského kraje),

J. Šrámek: Zpěv na jevišti a pódiu;

3. č. — V. Halada: Cesta k tvůrčímu přednesu verše,

A. Hegerlíková: Na 5 minut o recitaci,

F. Šion: Polský literární kabaret posledních let;

4. č. — J. Šmída: O tom Větrníku (z historie divadla, jež jako první uvedlo dramatisaci Němcových soudniček — vyšla ve 3. č. RMS),

J. Bílý — P. Bošek: O Tetě její otcové (slovo autorů lepoprela Teta v divadle — vyšlo ve 2. č. RMS).

Ve 4. č. Ochotnického divadla se dále dočtete o text-appealech Východočeského a Středočeského kraje, v 5. č. vychází první část studie R. Vašíčky o divadlech poezie, studie o šansonu, o problémech jevištní choreografie, dále kritiky programů různých amatérských souborů malých jevištních forem. V příštích číslech časopisu chystáme podrobné zpravodajství z karlovarského festivalu divadel malých forem a ústecké ústřední přehlídky agitačních a estrádních skupin.—Snad i z těchto kusých zpráv je zřejmé, že časopisy Repertoár malých forem a Ochotnické divadlo tvoří logický celek. Mnozí z vás, čtenářů našeho nového časopisu, dosud neznají základní ochotnický časopis, z jehož původní přílohy Repertoár vznikl. Zajímáte-li se o něj, můžete si jej objednat na přiloženém listu.

**Redakce
Ochotnického divadla
a Repertoáru malé scény**

Zde odstříhněte

**Redakci OCHOTNICKÉHO DIVADLA A REPERTOÁRU MALÉ SCÉNY
Vinohradská 3, Praha 1**

Žádám(e) o pravidelnou dodávku výtisků časopisu

OCHOTNICKÉ DIVADLO

a výtisků časopisu

REPERTOÁR MALÉ SCÉNY

od čísla na adresu:

okres

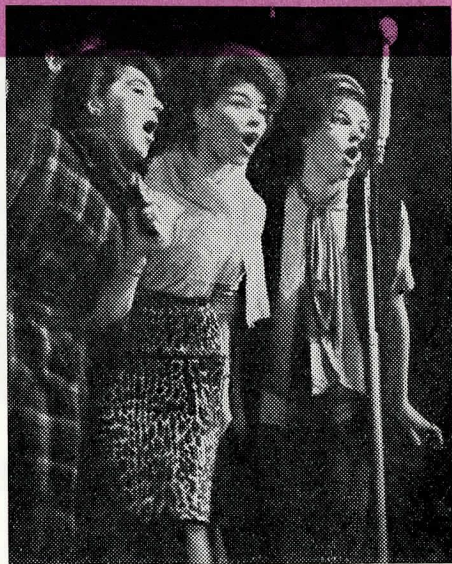
pódpis

Recenze

Humorem i satirou

Tak se jmenuje poslední orbisovský repertoárový sborník humoru a satiry, sestavený Lydií Vernerovou a čerpající tentokrát hlavně ze zahraniční satirické tvorby. V největší šíři a rozmanitosti přináší všechny žánrové formy, vhodné pro pódiová a jevištní vystoupení souborů malých uměleckých forem. Vůbec poprvé jsou zde také otištěny nejlepší repertoárové materiály z tvorby zahraničních kabaretních scén — divadla Rajkino, moskevského divadla miniatur, berlínských, polských, maďarských a dalších divadélek a estrádních scén. V nouzi o repertoárový materiál mají tedy soubory malých forem možnost sestavit si dobrý celovečerní pořad i ze zahraničního humoru a satiry. Předpokládá to ovšem kompilaci citlivou s výrazným dramaturgickým pojetím přejatých předloh. V poslední části sborníku je zastoupena i původní česká satira, na rozdíl od předchozích materiálů zahraničních texty celovečerních představení. Vedle Vyskočilova Autostopu je zde repertoárovým přínosem především nový původní textappeal J. R. Picka Tam v jedné zemi, psaný přímo pro tento sborník.

těchto textů a na nutnost věnovat jim pečlivou práci. Jinak by např. zdánlivě jednoznačný příspěvek, jakým je parodie na detektivku, mohl k překvapení realizátorů dopadnout jako nudná podívaná, třebaže je plný situačního a slovního humoru a patří k nejlepším číslům tohoto sborníku. 17

Zahrajme si kabaret č. 2

Po delší odmlce vydala DILIA nové kabaretní práce autorů Jiřího Sýkory, Ivana Krause a Josefa Krause. Jejich první společenská autorská i jevištní práce vzbudila před třemi lety zasloužený obdiv. Nové Sýkorovy práce — porůznu již časopisecky publikované — jsou většinou monologické. Sýkorův autorský rukopis je poznamenán jedním rysem: nedořikat myšlenky do posledního písmena, ponechat i divákovi, aby věc řešil a dořešil, v intencích autorského záměru.

Dřívější autorská spolupráce Sýkora-Kraus je patrna i z příspěvků druhého autora, neboť i zde je cítit úzkostlivou snahu vyhnout se všem polopatismům a ponechat vůli divácké fantazii. I když poměrně snadné jevištní úspěchy všech realizátorů prvního kabaretu povedou mnoho souborů k tomu, aby sáhly po nových materiálech osvědčených autorů, rádi bychom je upozornili na náročnost

M. Vacková, J. Jiskrová a M. Kubišová zpívají kádrový twist ze stejnojmenného kabaretu pardubického STOP divadla. Foto Pražák.

Soutěž

Ceskoslovenský rozhlas vypsál k 40. výročí svého založení velkou mezinárodní autorskou soutěž o nejlepší „Písničku přátelství“. Soutěžní práce této anonymní soutěže je nutné odeslat do 1. července 1963. Autoři tří vítězných písní budou odměněni peněžitými cenami, zahraniční autoři pobytom v ČSSR. Nejlepší písně budou provedeny na dvou veřejných koncertech a Čs. rozhlas je bude vysílat přímým přemosem. Podrobné podmínky soutěže zašle zájemcům na vyžádání hudební redakce zahraničního vysílání Čs. rozhlasu, Praha 2, Vinohradská 12.

Právo k provozování v časopise uveřejněných textů zadává jediné Čs. divadelní a literární jednatelství (Dilia), Praha 2 — Nové Město, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský (OSA), Praha 6 — Bubeneč, Čs. armády 20

SEMAFOR

